

ТАТКО НЕ БИЕ МАМА, ТОЙ ТАКА Я ОБИЧА?

Разпространява
се безплатно

Май - Октомври 2018 г.

Брой 10

E-mail: office@yf2001.org

СДРУЖЕНИЕ "МЛАДЕЖКИ ФОРУМ 2001 - РАЗГРАД"

www.yf2001.org

ЖЕРТВАТА НОСИ СВОЯТА ОТГОВОРНОСТ ЗА ТОВА, ЧЕ Е ЖЕРТВА

интервю с проф. Нели Бояджиева (стр. 2)

**Жертвите на домашно насилие
изпитват страх да споделят.
Изпитват вина затова, че са
жертви**

Интервю с
Мила Златева (стр. 8)

**Въпреки, че насилието още
съществува реално, от
действията ни си личи,
че намалява**

Интервю с Мирослав Маринов,
началник на полицията в Исперих (стр. 6)

**Полицаяте са хора,
които наистина ще
ви помогнат!**

Интервю с Ивайло Йовчев,
Шефа на полицията - Разград (стр. 4)

**Най-страшното нещо, което съм виждала
беше дете, което не осъзнаваше, че е
жертва на домашно насилие.
То смяташе, че вината е в него!**

Интервю с Нели Генчева,
съдия в Районен съд Разград (стр. 8)

**ВСИЧКИ ИНСТИТУЦИИ РАБОТАТ
В ЕДИН ОБЩ МЕХАНИЗЪМ**

Интервю с Любомир Георгиев, Районен прокурор на Разград (стр. 10)

**„Прокурорът защитава
всички хора, които
следват правотата“**

Интервю с Тихомир Тодоров,
Окръжен прокурор на Разград (стр. 4)

**НАСИЛИЕТО СЪЩЕСТВУВА ОТ
СТАРИ ВРЕМЕНА, НО ДНЕС Е С
НОВО ИМЕ И С НОВИ „ДРЕХИ“**

Валентин Цанев, Заместник-районен
прокурор в Исперих (стр. 6)

ДА НАМЕРИШ СВОЯ ПЪТ Е НАЙ-ГОЛЯМОТО ШАСТИЕ!

ОБЩЕСТВО

интервю с професор Нели Бояджиева

Какво е Вашето впечатление от работата Ви с различните групи в Разград, които прилагат Закона за домашно насилие?

Впечатленията ми са в резултат на продължително многогодишно наблюдение на работата на институциите в Разград. Мога да обобща, че отделните етапи от работата (доста продължителна от 2011 г. насам), е един експеримент, който не е правен по този начин на други места в България и всички институции, които са включени последователно и цялостно в механизма, усъвършенстват своята работа в резултат на обученията, които Център на НПО в Разград организира и в резултат на координацията, и на усилията на специалисти. Понеже въпросът беше за институциите първа и най-важна е работата с полицията.

Полиците се развиват и са развили един не само висок професионализъм и познаване на приложение на закона, нещо което е много важно - те са развили чувствителност към пострадалите и една ангажираност, не само в буквалното изпълнение и приложение на техният дълг!

Не само това, което Законът позволява и изисква, но и стремеж за решаване на проблемите на нуждаещите се, използвайки установените контакти, които имат с други звена, работещи по закона - прокуратура и съд.

Неоценима е и помощта на специалистите и професионалистите от неправителствената организация Център на НПО в Разград.

Да не забравяме, че един от първите случаи в региона, в който е осъден извършител на домашно насилие, е на съдия Нели Генчева.

Искам да подчертая колко важно е отношението на съдия Нели Генчева и нейният принос в подготовката и обучението на включените в местния механизъм - полиция и социални работници, учители и образователни дейци, лекари и медицински специалисти.

В отделните етапи тя представя своите случаи, по които се е произнасяла, като съдия, и на базата на тези случаи се обсъждат конкретните варианти за запознаване на участниците по случая и възможностите за работене с тях.

Най-същественото от последния етап на нашата работата са постигнатите резултати в работата с жертви и извършители.

В Закона е разписано, че трябва да има програми за жертви и извършители, но работата с жертвите е по-популяризирана в консултирането и терапевтичната работа с тях. Работата с извършителите е една трудна сфера. Колегите от Търговище споменаха, че има такава програма, но изобщо не стана ясно какви са резултатите от приложението ѝ. Колко консултации трябва да се правят с извършителите, по какъв начин те да се принудят или ангажират с това да станат активни субекти по отношение на справянето със своя проблем.

Специалистите (психолози) Мила Златева и Георги Милков, както и другите експерти, са показали и показват нещо изключително важно: завършване на резултати и проследяване на случаи, които сами по себе си не са само случаи, свързани с приложенията на закона.

Те използват всички възможности и правят необходимите проучвания с мерки на други закони за защита на децата. Стремят се към комплексно използване и прилагане на мерките във връзка с различни закони в зависимост от жертвата и конкретната ситуация на извършване.

Учителите и учениците - тяхната роля също е много важна и това е регламентирано в Закона за защита от домашно насилие. Центърът на НПО в Разград вече трета година, включва в този механизъм работата с образователните институции и училища, и популяризирането на самият закон.

Последното обучение, организирано от Център на НПО в Разград, в което образователните институции участваха, бе за повишаване

на чувствителността на подрастващите по този проблем. Различните дейности и инициативи на училището са много важен аспект по превенцията на нарушенията, агресията и насилието, не само на домашното насилие, а изобщо на насилието.

Тормозът в училище най-често е резултат от проблемите, свързани със семейството и семейната среда.

По какво ще познаете, че едно дете е изложено на домашно насилие?

Това е много важен въпрос.

Децата, изложени на домашно насилие, обичайно са по-затворени.

Видимо те не споделят или трудно споделят по този проблем, защото или се срамуват или ги е страх. Ако те самите са обект на насилие в семейството, очевидно са заплашени излезе ли това на яве. Вероятно се страхуват от това.

Второ: по-често децата, които са затворени или видимо притеснени, комплексирани, разтревожени..., те по-скоро са свидетели на такова домашно насилие.

Наблюдавайки, те също са жертви. Без самите да са обект на това насилие, те съпреживяват заедно другите членове на семейството - майка, брат или сестра. Тази затвореност и страх, води до намаляване на успеха в училище. Вероятно има случаи на така наречената „ексцесия“ - те самите започват да проявяват такива форми на насилие спрямо свои съученици или пък има случаи на „автоагресия“ - когато сами се нараняват - или се появяват различен тип неврологични реакции, свързани със скупане на коси, дърпане на дрехи...

Искам да Ви задам един личен въпрос: Някога попадали ли сте в ситуация да бъдете Вие жертва?

Хубав въпрос. На домашно насилие не съм била буквално жертва, въпреки, че е имало моменти в моето детство на гневни реакции от страна на родителите ми, които съм запомнила и съм ги запечатала може би, точно защото не са били ежедневие. Имаше един момент, в който си спомням как майка ми, вместо да ме удари, ме опича 2-3 пъти, което беше нещо много унизително за мен.

Предпочитах да ми удари шамар. Мисля, че бях излъгала за нещо. Имало е причина да има санкция, но това опичване беше ужасно!

Това не го регистрирам като насилие, а по-скоро като импулсивна неовладяна реакция. И когато напомним днес на майка ми за това, тя очевидно се срамува от този факт, се дразни, че съм запомнила това, а не ѝ напомним други хубави неща. Това толкова силно се запечатва в детското съзнание. Ужасно го преживях! Това са неща, които са изключително драматични за едно малко дете. Аз самата никога не съм проявявала такова поведение спрямо моите деца. Нито съм била обект на насилие в моето семейство.

Научила съм се да овладявам гнева.

Всеки може да се разгневи и всеки може да се ядоса. Има случаи, които са доста драматични, но трябва да намериш начин, по който да изразиш отношението си с разговор, с обяснение.

Имало ли е ефект от това „опичване“?

Да имаше. Аз разбрах, че тя се е разгневила от това, че съм излъгала. Възпитателният ефект от това беше налице. Искрено казано, след този случай се научих

да лъжа по-добре. Трябваше да мине известно време, докато осъзная, че когато лъжа родителите си, лъжа себе си. По-скоро възпитателният ефект от тази неовладяна реакция беше, че за разлика от майка ми, която е темпераментна, импулсивна и бързо реагира емоционално, аз се научих да бъда по-овладяна, по-контролирана. Да не си позволявам такова поведение спрямо моите деца, дори и когато съм била много гневна за нещо, да не постъпвам по този начин. Това беше урок за мен.

Да се върнем на Закона за домашното насилие. Как трябва да се организира процесът за подкрепа на жертвите на домашно насилие?

Това е много сериозен въпрос. Подкрепата за жертвите започва от превенцията на жертвите. Тоест как жертвите да не станат жертви. Как жертвите да избягват ситуацията, в които те могат несъзнателно да предизвикат насилието. Ако го предизвикват съзнателно, те да осъзнаят всъщност своята вина и отговорност за това, че те са жертви.

Жертвата носи своята отговорност за това, че е жертва. Тук не посочвам изначалната отговорност за това, че си жена и си по-слаба или си дете. Отговорността е свързана с осъзнаването на активната роля на субекта и контролирането на себе си и своя живот.

Започва още от ранна възраст. От моето поведение зависи аз дали ще предизвикам от човека срещу мен тази реакция. Когато вече е налице фактът на насилие, жертвата ще получи помощ от Закона.

Каквито и мерки да се приложат, ако жертвата не осъзнае своята отговорност, своето поведение и не вземе решение за по-нататъшните си стъпки, проблемът няма да бъде решен.

Дали ще търси полиция, прокуратура и съд или ще намери начин, не само със собствени ресурси, а ще потърси помощ от консултантите и психолозите да разбере защо се случва това, какво може тя да промени. Ако това е семейство, което иска да бъде заедно и не иска да се разделя, най-добрият начин за двамата е семейна терапия. Да разберат как могат да запазят връзката си. И тогава няма начин да не се разреши проблемът, ако и двамата имат желанието. Все пак за това са професионалистите. За съжаление в България нямаме тази култура или нямаме това доверие в специалистите или смятаме, може би 75% от хората смятат, че когато потърсят помощ това означава, че те са слаби или е нещо срамно.

Според Вас, кои са основните известни мотиви за проявата на насилие, кое го поражда?

Първо насилието се поражда в резултат на безсилие на човека.

Той е слабият, който прибегва към насилие за да защити своето достойнство, примерно, или да покаже своята власт над другият, ако не може по друг начин. Ако не може с авторитет или с любов, или други цивилизовани и човешки начини да принуди другия със страх и с болка да му се подчинява. За съжаление оба-

че има един така наречен **патологичен цикъл на насилието**, при което жертвата понякога по този начин утвърждава своята значимост „След като той ме бие или излиза от равновесие, значи аз съм много значима за него!“ - и обикновено жената е повече потърпевша. „След като съм толкова значима, значи ме обича или аз съм много важна за него“ и по някакъв начин като че ли жертвата по някакъв начин си го проси. Едва ли има жертва, потърпевша от насилие, да е щастлива в крайна сметка от това.

(интервюто продължава на стр. 10)

УЧИЛИЩЕ ЗА РОДИТЕЛИ: ДЕЦАТА ВИ ГО ГОВОРЯТ!

Семейството, на което се възхищавам

Началото на всяко едно общество е семейството и това е така от дълбока древност. В този нелек и забързан начин на живот светът се променя - завист, злоба и омраза кара хората да се самозабравят. Стават алчни, безскрупулни и безмилостни един към друг, дори и към своите близки. Моето семейство е малко, но сплотено. Проблеми има, но ние ги решаваме заедно с разговори. Споделяме болките и негодите от всекидневието и заедно преодоляваме всичко. Моите родители са ми дали много, най-вече живот. Имала съм късмет, че моите родители не са ме изоставили, както много често правят все повече родители под различни причини. Не мога да съм съдник, но от примерите, които виждам около мен, ми става мъчно и болно за тези деца. Изхвърлени, като ненужни вещи от живота си. Съдбата на тези деца е много жестока. Ето защо аз уважавам и обичам безкрайно много моето семейство. Ако имам втори шанс да избирам семейството си, отново бих избрала тях - мама, тате и сестра ми. Да бъдеш родител не значи само да дадеш живот, но и да изградиш детето си като личност, да отделиш необходимото му време и внимание, за да може то да види света през своя поглед. Всичко това изисква много умение и добър подход, който е важен и решаващ за възпитанието му. Няма нищо по-свeto от обичта и разбирателството в семейството. Аз имам сестра с, която понякога сме се карали и обиждали, но мама винаги успява да ни обясни грешките, които сме допуснали и да ни посочи, че трябва да си прощаваме и подкрепяме, защото семейството и родителите са над всичко в този живот. Семейството трябва винаги да е заедно в радост, отчаяние и безизходица. Да се подкрепят взаимно за да преодоляват негодите. Семейството ми цени българските традиции и обичаи. Християнството е в основата, на която се гледат взаимоотношенията ни, тъй като това е религията, която насърчава хората да правят добрини и да не отвържат на злото със зло. Родителите ми често са ми казвали, че всеки избира своя път, но за да оставиш следа в живота си, трябва да следваш човешките добродетели. Помагам на нуждаещите се от помощ, стоплям сърцето на сиромас като му подам зальък хляб. На това ме е научило моето семейство и аз съм благодарна. Семейството ми не е възможно, но съм обградена от много любов и внимание. Истински съм щастлива, когато наблюдам празници. Това е времето, когато се събираме всички около масата. Тогава най-силно усещам уюта, любовта и топлината на най-близките и важни за мен хора.

Моето семейство! Семейство, на което се възхищавам.

Яница Андреева и Неслихан Мустафа, ОУ „Христо Ботев“, 7 клас, с. Брестовене

Когато мама и тате ги няма

„Може да не можем да подготвим бъдещето за децата си, но поне можем да подготвим децата за бъдещето“

Франклин Рузвелт

Мама и тате - най-важните фигури в моя живот. Мама и тате са символ на едно семейство, а техните деца - наследниците. Във всички етапи от живота ни тяхното присъствие е задължително! За мен добрият родител съдържа в себе си няколко образа - Лъв, който е лидер на семейството. Грижи се за детето си, дома и бъдещето на семейството. Освен лъв съдържа и скорпион, който знае от какво се нуждае детето му, още от момента, в който за пръв път го вземе в ръцете си. А орелът е допълнението. Като орел да бъде на върха в представите на детето си.

Родителите трябва да предоставят опора, нужна на всяко дете! Детето трябва да знае, че има някой до него, някой който го подкрепя и му вярва. Родителите ни учат как да извървим нашия житейски и духовен път.

Трябва да умеем да водим самостоятелен живот, да бъдем готови за предизвикателствата на живота и за последиците от грешките, които ще направим (все пак няма перфектен човек). Трябва да се научим да признаваме грешките си и да си прощаваме, по-голямо деяние от прошката няма, но и да си извадим съответната поука!

Когато човек остане сам и в същото време му се случи нещо лошо или неприятно, реакцията на всеки ще бъде различна! Това е така, защото всеки човек има свой характер и начин на мислене! Едни ще се паникьосат, други ще изпаднат в истерия, трети ще загубят самообладание. Според мен това е нормално, за да се чувстваме по-защитени, по-спокойни трябва да знаем какво да правим при такива ситуации.

Всяко дете трябва да знае, че единствените му приятели са мама и тате. Не трябва да се доверява на хората, преди да ги опознае. Във визуалния? виртуалния свят (интернет) има всякакви публикации, поговорки, мисли, начини и съвети за отглеждане на дете. Но за мен най-важното и най-искренното е „просто да обичаш“.

За жалост има хора, лишени от родители. Това е нещо ужасно! Според мен, до петата година, детето не разбира какво, как и защо става. Но в началото на пубертета, а и след това детето започва да си задава въпроси, на които само родителите могат да отговорят.

Защо не са ме искали? Защо са ме отхвърлили? Никому ли не съм нужен?

Всеки копнее за силната майчина обич, за бащина сила... Но копнежът у детето без, родители е още по-силен. Според мен никой не трябва да бъде лишен от майка и баща, от обич и грижа. Затова нека порасналите да поемем тежестта на нашите решения! Да не бягаме от отговорност! Създай си дете - поемим отговорността за неговото отглеждане! Но не формално, а зряло! Всеки се нуждае от обич, ако искаш да си обичан, обичай и ти!

Всеки човек пораста във всяка секунда от живота си, било то умствено или физически. В днешния двадесет и първи век, нищо не е сигурно и защитено! Никой не знае какво ще му се случи във всеки следващ ден. Но защо пък да не предприемем нещо, с което ще предотвратим „тази случка“, „този човек“, „това нещо“, което не само ще ни развали един ден, а ще остави белег за цял живот!

Цветомир Василев, 11а клас. НПТТ” Шандор Петьофи”, гр. Разград

ЕДИН „НЕПОСЛУШЕН“ ДЕН

Един ден излязох да играя с моите приятели на футбол. Казахме на Цветелин да извика Руси и сестра му Цвети, но той бързо се върна с наведена глава и ни каза че те са наказани и не ги пускат да излязат навън. Продължихме да играем футбол без тях. На другия ден разбрахме, че Руси бил наказан, защото не си е написал домашното. След изтърпяното наказание, Руси си взе поука и стана по изпълнителен и по-отговорен. Разбира се, не наказват само моите приятели. И ние, със сестра ми, сме били наказвани. Мога да ви разкажа за едно от наказанията ни: Един ден заедно с татко бяхме вкъщи, но той имаше работа в двора и ни остави сами да си поиграем със сестра ми. Весела игра падна, но когато мама се върна от работа, стаята ни беше много разхвърляна. И от играчка - стана плачка! Никой от нас не искаше да подрежда. Скаррахме се със сестра ми. Тогава мама се разгневи и ни наказа. Забра ни да излезем да играем на улицата с приятелите си. Прибра ни телефоните и ни забрани да пипаме телевизора и компютъра. Ние се стреснахме и ни стана много неудобно и тъжно, че така се държахме. Домъчня ни за мама. Знаехме колко уморена се връща тя от работа и колко много неща имаше да върши още у дома. Тихомълком почистихме и подредихме стаята заедно със сестра ми. Обещахме на мама, че това повече няма да се повтори. Мама ни обясни, че в семейството всеки има не само права, но и задължения. Прибирането на играчките е наше задължение. Ние сме големи, умни, но и много палави деца. Понякога ни се случва да правим бели, но можем и да бъдем добри помощници! И така свършва нашето наказание.

Амид Сейхан, 4 клас, НУ „Васил Левски“, гр. Лозница

озарява през целия ден. За мен тя е родител, приятел, съветник и най-вече: човекът без когото не мога! Предполагам, че всеки мисли така за своята майка. Същото ми сподели и моята приятелка ми Лина за майка си. Тогава се замислих какво означава добра майка?! Много често след училище с Лина си пишем заедно домашните. В повечето случаи тя предлага да отидем в къщи. Защо? - Ще попитате вие.

Защото когато сме у тях и майка й се прибере, те почти винаги се скарват - леглата не били оправени, чиниите - не измити... и куп други неща. Става ми неудобно и бързам да си тръгна. Днес, прибирайки се от Лина, след поредното им скарване си помислих: “Аз съм щастлива! Моята майка никога не ми крещи. Да, и на мен ми се случва да не си оправя леглото, да не си прибера дрехите и да не измия чиниите, но мама не крещи, не се сърди. Тя просто казва: “Ела да оправим леглото. Помогни ми да подредим! Е така е по-добре, нали?” Мама е винаги усмихната и в добро настроение. Тя винаги намира време да поговори с мен, да ми покаже грешките, без да ме упреква. Когато се прибера мама винаги ме целува... Разбирам, че майката на Лина е много изнервена, защото сама се грижи за приятелката ми и брат й. Аз съм още твърде малка и немога да се поставя на нейно място. Не я упреквам! Но съм сигурна в едно: когато един ден стана майка искам да приличам на моята майка. Искам моите деца да са поне толкова щастливи, колкото съм и аз!

Габриела Иванова, VI а клас, ОУ „Отец Паисий“ гр. Разград

Как ме наказват вкъщи?

Когато се прибрах от училище, казах на мама, че имаме домашно по история, но реших да го направя после. Мама се съгласи. Сутринта, когато отидохме на училище, се сетих за домашното, но тогава вече беше късно, защото бях забравила да го направя. Господжата, която ни преподаваше по история, написа в бележника ми, че съм без домашна работа. След училище, вървах тъжна към дома. Когато разказах на мама за случилото се, тя ме посъветва все пак да си напиша домашното за утрешния ден. Аз започнах да пиша. На следващата сутрин учителката по история ми провери домашното и ми написа шестца. Аз се зарадвах. Върнах се вкъщи и казах на мама, че съм получила шест по история. Тя се зарадва още повече от мен. Аз осъзнах, че всички деца, които отиват на училище трябва да спазват това, което казват учителите, защото учителят може да не ни изпитва върху това за което сме научили, а направо да ни даде тест по този предмет. Не напразно учителите казват, че с труд всичко се постига!

НАХВЪРЛЯНИ РАЗМИСЛИ

Реших да напиша писмо до себе си. Ако мога да го изпратя в миналото, то щеше да изглежда така ...

Здравей приятел,
Може би ще се учудиш, а може би не. Може би ще ми повярваш, а може би не. Нека ти разкажа нещо жално, но истинско. Преди да започна запомни: светът не е това, което виждаш. Без значение колко си корав. Той, животът ще те събори и ще те държи там долу, докато не се противопоставиш! С какво да започна? Може би с приятелите, защото...

...Рано или късно ще разбереш,
че приятелството е нещо много ценно,
по-скъпо и от най-скъпия рубин.
По търсено и от най-търсената книга
...и с по-голяма стойност...
... дори и от парите.

През следващите ти житейски години, ще разбереш,
че има истински
и фалшиви приятелства,
но няма перфектни!

Ако се чудиш, защо няма, ще ти обясня:
Като цяло, думата “перфектен”
(и другите й форми)
е една крайна цел на човека.
Никой не се е родил перфектен и ...
никой няма да се роди такъв ...

Какво да ти кажа за любовта?!
... Може би и тя е като човека - има добри и лоши...)
Всички знаят за любовта, но кой може да я опише?!...
... Може би детето, сгушило се в майчините прегръдки или ...
... момичето с рози и шоколад в ръцете си?...
... Кучето, което си играе всеки ден със стопанина си или ...
... самотния старец, гледащ някоя стара скъсана снимка?

А ...може би...
за любовта ще ни разкаже **майка**та видяла своята първата рожба?
Всеки познава своята любов!
Всеки има своя история, но не всеки е щастлив!
Ще разбереш, че само и единствено ние решаваме нашата съдба!

С нашите действия постигаме нашите желания.

Цветомир Миленов Василев,
11а клас. НПТТ” Шандор Петьофи”, гр. Разград

КАК СЕ ПОЧУВСТАВАХ, КОГАТО МАМА МИ КАЗА “НЕ!”

Повечето от моите съученици са деца на по-заможни родители и демонстративно показват всеки ден възможностите си. Гледат с насмешка и присмех на децата от другата класа. Така се държаха и с мен. Отначало не им обръщах внимание, но от това ми ставаше мъчно и болно. Обиждах се и се засягах. Сякаш бучка ми заставаше в гърлото и ме задушаваше всеки ден. Помолих мама да ми купи маркови маратонки, като техните дънки и якета от МОЛ-а, въпреки възможностите ни. Тя ми обясни, че това не е най-важното и че нямаме такава възможност. Аз обаче не исках да отстъпвам и реших сама да се справя. След училище лъжех мама, че имаме консултации, кръжоци и все такива допълнителни часове. А аз ходех в едно богато семейство, където работех каквото ми наредят. Копаях цветните им градинки, метях листа и изхвърлях чували с боклук до контейнера. Точно в един такъв ден, изхвърляйки боклука, ме блъсна кола. Скъпа, бърза кола, карана от момче без книжка. Син на богати родители. Тогава мама разбрала колко много съм била наранена и с последните ни парички ми купила скъпите дрешки. Вечерта извади голямата кутия, а от очите и потекоса сълзи: “Скъпо, мое момиче, съжалявам, че съм твоя майка! Но не съжалявам, че точно ти си моя дъщеря!” Думите й ме попариха и ще ги помня цял живот.

Деница Кръстева, 7а клас,
СУ „Христо Ботев“, гр. Разград

СЪВРЕМЕННИ
„ПОЗИТИВНИ“
НАКАЗАНИЯ

- 1 Вземам ти телефона!
- 2 Без телевизия!
- 3 Няма да излизаш!
- 4 Няма да си купуваш нови дрехи!
- 5 Докато не си научиш и не ми разкажеш урока, си наказан!
- 6 Наказвам те с мълчание!
- 7 Ще изчистиш цялата къща!
- 8 Ще отидеш на село!
- 9 Няма да ти дам пари!
- 10 До края на седмицата ще миеш чиниите
- 11 Ще четеш всеки ден по 100 страници от книга!
- 12 Шамаросване!

Цветомир Василев, 11а клас.
НПТТ ”Шандор Петьофи”, гр.
Разград

КОЛЕЛОТО СЕ
ВЪРТИ

Жена да биеш е недопустимо.
Тя е майката на твоите деца.
Ражда тя наследника на
Твоят име.
Тя е ангелът на твоята душа.

Обичай я, дари ѝ цвете,
За утеха, ти я прегърни.
Сподели ѝ своите проблеми,
ще те разбере и утеши.

Тя е толкова важна, значима,
точно толкова, колкото и Ти.
Вражда, агресия е немислима,
защото колелото се върти.

Мария Калинова,
ОУ „Св. Кирил и Методий“,
с. Киченица

Какъв родител искам
да бъда?

Всеки човек приема родителството по различен начин и отглежда детето си с различни методи.

Родителството заема важна част в човешкия живот. Всеки един от нас си мечтае един ден да стане родител, но никой никога не е готов за това. Моята представа за родител е той да е един любящ, подкрепящ, неподтискащ, приятел на детето. Между тях не бива да има тайни. Родителят трябва да възприема промените около детето си, да разбира грешките му и да му помага, да решават проблемите заедно. Да не му повишава тон, защото това допълнително стресира детето, а да го подкрепя и окуражава в училище. Така трябва да се държи един родител към своето дете, според мен, но и детето трябва да не очаква да получава всичко това даром от своите родители. Трябва да им помага в домакинската работа, да изпълнява задълженията си, да няма тайни от своите родители, за които то е всичко. Детето трябва да уважава труда на своите родители и да е благодарно за това което има.

За да запазя връзката родител - дете трябва да отделям повече време за своите деца. Да си играем всеки ден, да отидем някъде сред природата на излет или почивка или просто да седнем и да си поговорим за изминалия ден, за неща, които трябва да прави всеки родител със своето дете.

Децата се нуждаят от това, за да са щастливи. А когато те са щастливи, щастливи са и родителите.

Споделям с вас моята представа за един прекрасен родител. Такъв родител искам да бъда и аз.

Деница Кръстева, 7а клас,
СУ „Христо Ботев“, гр. Разград

Как да разрешаваме спорове в училище?

Радо, слабичко момченце, е ученик от пети клас. Той много обича футбола и почти винаги след часовете остава да рита в училищния двор. Там се събирали футболните запалняковци от всички класове. Разпределяли се и играта започвала. Радо най-много обичал да бъде център – нападател. Харесвало му да води топката. Но един ден, увлечен в играта, се сблъскал с Митко и без да иска го настъпил. С него били съученици от един и същи клас. Митко се изживявал като шеф на терена. Започнали да спорят и да се разпратят. Митко, който бил видимо по-здрав от Радо, започнал да го обижда и да му се кара:

- Ти, бе заспалия, не виждаш ли къде стъпваш?
- Митко, извинявай... промъхна Радо, но Митко не го изслушал и продължил: - Загубенияк, такъв, ритай топката! Не мен!

- Аз без да искам... - опитал пак Радо.
- Без да искам ли?! Сега ще видиш пък аз какво искам и какво мога – казал Митко и силно зашлепнал Радо. Радо се оттеглял от игрището обиден, че Митко дори не го изслушал и не приел извинението му. Това да се настъпват по време на игра не е нещо необичайно, но нали Радо бил слабичък, а пък бил и добър футболист, Митко само търсел повод да се заяде с него и да го унижи. Радо се улашил и понечил да си замъчи за случката за да не се карат повече с Митко, но едно от момчетата го посъветвало да отиде и да сподели с класната или с директора на училището. Радо отишъл при класната и ѝ разказал случая. Тя повикала и двамата и поговорила с тях. Изслушала и двамата за да може да изрази мнение и отношение по спора. След като укротила страстите на запалняковците, на следващия ден класната събрала целия клас и им изнесла лекция за агресията и тормоза в училище. Обяснила им, че винаги може да се случи нещо „без да искаш“ и че в случая Радо не е виновен. Митко е трябвало да бъде малко по-толерантен и да приеме извиненията. Обяснила също, че най-добрият начин да се разрешават споровете е в разговор, където всеки дава своето обяснение и се търси компромисно решение. „Ето така могат да се запазят приятелските отношения“, добавила още тяхната учителка. Радо и Митко си подали взаимно ръце и приели извиненията си. Митко разбрал, че това, че е физически по-силен не му дава правото да удря и да унижава по-слабите. Радо и Митко останали приятели и вече играят футбол в един отбор.

Мария Калинова, ОУ „Кирил и Методий“, с. Киченица

Едно старо приятелство

Дидо е на 12 години. Той не обича да стои в стаята по време на междучасията. Навън обаче има деца, които го дърпат.

Дидо е предупредил класния си ръководител. Учителят е провел дълъг разговор с тях. Те утвърдително кимали. Обещали, че това няма да се повтори.

В следващото междучасие съучениците му бяха още по-жестоки. Присмиваха му се. Дидо разбра, че това не са негови приятели. Спря да общува с тях. Скоро се сприятели с русо момче от неговия клас, което живееше на другата улица. „Лошите“ най-накрая ги оставиха намира.

Минаха години. Дидо завърши висшето си образование. Вече работеше. Един ден срещна момчето, което най-силно нараняваш чувствата му. Поздравя го, но сърцето му бе свито. Иво го покани на кафе. Говориха дълго. Иво искрено му се извини за грешките си. Сподели, че се срамува от начина, по който се е държал като тинейджър. Дидо и Иво отново станаха приятели. Дидо през годините беше запазил и приятелството си с Петко - русото момче от съседната улица.

Мила Владимирова Владимирова, VI "А" клас, ОУ "Отец Паисий" гр. Разград.

РЕД

Полицаяте са хора, които наистина ще ви помогнат

Интервю с Ивайло Йовчев, Директор на ОДМВР - Разград

Как Вашата работа помага за превенцията на домашното насилие?

Една от основните задачи на полицията е свързана с превенцията. В това число е превенцията на домашното насилие. Всеки един полицай има задачи да помага, когато са получени сигнали за насилие. Независимо дали става въпрос за семейство или училище. Ако се наложи, вие ще се срещнете с инспекторите от детска педагогическа

стая, но това не означава, че при вас или в училище няма да дойде униформен полицай. Не се притеснявайте да говорите с него.

Полицаяте са хора, които наистина ще ви помогнат, защото тяхната цел е точно такава.

Вие бил ли сте жертва или насилник?

Аз съм убеден, че всеки по някакъв начин се е докосвал до насилие. В нашата ежеднезна дейност то присъства и ние работим с това. Документираме насилието, за да можем да дадем тези факти на господин прокурора, който ги подготвя и ги внася в съда така, че тези факти да стигнат, за да бъде осъден престъпника. Както всички останали, така и аз съм бил и жертва и насилник в детските си години, когато по един или друг повод сме се сбивали помежду си.

Как решихте да започнете да работите тази професия?

Винаги ми е било интересно и съм искал да опозная работата на полицай, което много често е тежък и напрегнат труд.

Каква е личната Ви мотивация да работите по темата за домашното насилие?

Моята лична мотивация е свързана с идеята да изграждаме по-добра среда, в която да живеем, като се справяме с проявите на насилие.

Може ли по някакъв начин насилието да се предотврати, според Вас?

Разбира се, че може. За съжаление, обаче, това трябва да се осмисли от всички хора. Колкото повече хора работят за предотвратяване на този проблем, толкова по-добре ще се справим. Най-вероятно на 100% няма да можем. Винаги ще има нещо, което ще го пропуснем, но колкото повече сме, толкова по-бързо ще успеем.

Какво е мнението Ви за децата, които упражняват домашно насилие над своите по-възрастни родители?

Това е една от най-големите трагедии в едно семейство. Когато децата упражняват насилие над родителите си - това е провал от страна на родителите.

Задачата на родителите е да възпитат и да направят децата си добри. Да спазват нравствени ценности на обществото. Да спазват правилата. Да израснат стойностни граждани на обществото.

Кое е най-страшното нещо или най-запомнящото се, което сте виждали в очите на жертвата на домашно насилие?

Отчаянието. Безсилието. Това излъчват жертвите на домашно насилие. Това е така, защото те живеят с насилие в едно семейство. И, обикновено, насилието не е еднократно. Те са го преживявали, преживявали... и вече са се отчаяли. Чак тогава жертвите идват при нас и се оплакват. Затова е важно вие - подрастващите журналисти - да сте тук. Важно е да знаете и да разказвате на всички около вас, че колкото по-рано жертвата подаде сигнал, толкова по-добре ще е за нея. Така и шансовете да се избегнат по-големи щети ще са по-големи.

Предложете, като професионалист, най-подходящия метод да се помогне на дете - жертва на домашно насилие?

Най-добрият път да се помогне на жертва е светкавичната реакция на всички институции, които са ангажирани с този проблем - съд, прокуратура, полиция, училище, учители, вие самите, социалните служби. Когато всички са чувствителни към този проблем, няма начин да няма ефект.

Като родител бихте ли подкрепили твърдението, че шамарът е метод на дресировка, а не на възпитание на децата?

В никакъв случай.

В 90-95% провалите на децата се дължат на възрастните.

Мила Владимирова, VI "А" клас, ОУ "Отец Паисий" гр. Разград.

ЗАКОННОСТ

Добър ден, г-н Тодоров, бихте ли се представили?

Да, Тихомир Тодоров, на 51 години, Окръжен прокурор на Разград. Имам около 22 години стаж, като прокурор. Преди това съм бил следовател, работил съм като инспектор в Борба срещу организираната престъпност в Разград и

Криминална полиция. Винаги, образно казано, съм защитавал държавния интерес. Никога не съм работил в частния сектор, разбирате - адвокат не съм бил никога.

Каква е личната Ви мотивация да работите в сферата на правосъдието?

На прокуратурата ли? Ами така се стекоха нещата, че през далечната 1985 г. реших да кандидатствам за полицай, приеха ме и работата ми като полицай просто предопредели естествения ход на нещата – да изстрадам непрекъснато - първо бях следовател, а после прокурор. Но, както Ви казах, винаги съм защитавал държавния, обществен и личния интерес на гражданите на Република България.

Във Вашата практика често ли се срещат казуси, свързани с домашното насилие?

Домашното насилие фигурира като норма - с въвеждането на Закона за защита от домашното насилие, а иначе като проява на домашното насилие съществувала открай време. В сегашния Наказателен кодекс се описват прояви на домашно насилие от 1968 г., което не означава, че преди тази година не е имало такива прояви. Домашното насилие винаги е съществувало и повече от 90% от делата са свързани с насилие над личността. Като тук вече са най-обикновеното насилие, чисто физическата саморазправа и крайната проява - това е умъртвяването, било с оръжие, с ръце и т.н., но домашното насилие е често проявление в бита на хората.

Кой случай по Закона за защита от домашно насилие е оставил траен спомен във Вас?

Това беше преди 7-8 години. Жилищният блок се намира до т. нар. „Червен площад“ в Разград, встрани от заведението „Синьо око“. Там живееше майка и син, който е рецидивист. Той имаше някъде около 14-15 години прекарани в затвора, не еднократно, а общо сумарно. Той откатко се уволнил (б.а. от казармата), никога не е създавал семейство. Злоупотребявал е често с алкохол и в това състояние неговата агресия се проявява по отношение на майка му, просто защото това е най-близкия до него човек. Винаги ми е тормозил за пари, за да си купи цигари и алкохол. Но веднъж, може би 2007-2008 г., ако не ме лъже паметта. Човекът се казваше Илко. Та Илко се беше прибрал много пиян и до такава степен беше пребил майка си, щото тя почина в резултат на тези несъвместими увреждания, които той ѝ беше причинил. Беше я хвърлял, тя беше дребна женица, беше ѝ хващал тялото и я хвърлял върху стените на хола, на спалнята, на кухнята,... всички те бяха оплискани с кръв. В такива ситуации обикновено квалификацията на деянието е убийство с проявление на особена жестокост спрямо жертвата. Ние казваме, че когато има особена жестокост, насилникът освирепява до такава степен, щото той се превръща в скот. Този случай ми е оставил много траен белег в прокурорската работа. Друг такъв насилник в повече от 20-годишната си практика не помня.

Какво е Вашето мнение за децата, които упражняват домашно насилие над своите по-възрастни родители?

Точно това е функция на предходния Ви въпрос. Разбира се най-лесното, най-елементарното, което мога да кажа е, че това е грешно възпитание, но самите родители малко или много са били виновни, независимо от процеса на възпитание. Може би в зародиш, тогава, когато този техен член на семейството е бил в по-маловръстна възраст, те не са го поставяли на „равна нога“. Може би това е някакъв комплекс, защото той цял живот, образно казано, се е чувствал като човек „втора ръка“, може би не е имал право на глас, възможност да изрази своята позиция. И в даден момент, когато той вече възмъжава, съвсем погрешно разбира, че сега е моментът, той да отприщи своята агресия и, на езика на футбола, едва ли не да търси реванш, което въобще не е правил-

Единствения човек, който ме разбираше

Историята на Кирил

Аз съм Кирил и съм на 12 години. Сирак съм. Мама почина и стана звездичка горе на небето. Татко е в затвора. Той беше мама, всеки път, когато беше пиян и накрая уби мама. Имам още две сестри и едно братче, те са по-малки от мен. Живеем при баба, но нейната пенсия не стига за всички и затова трябва да помагам на баба. След училище и в почивните дни си търся работа. Добри хора от нашето село ме викат да помагам, когато имат нужда и аз изкарвам по някой надник. В училище всички ми се подиграват, защото съм беден. Нямам пари и нямам дрехи като техните - цветни и топли. Един ден, когато се връщам от училище ме спряха група момчета от по-горен клас. Те много обичаха да ме обиждат, да ми се присмиват и да си правят шегички с мен. Мислеха, че са много оригинални. Но този ден аз няхах никакво настроение. Бях много ядосан, пък ми беше писнало от техните подигравки. Казах им да се разкарат и да ме оставят на мира. Тогава те се нахвърлиха върху мен, поваляха

ШАМАРЕНАТА ФАБРИКА

Много често чувам възрастните да говорят за нас, подрастващите, че сме разглезени и своенравни, че няма кой да ни ошамари... „Сегашните деца са други - казват бабите - Не слушат, отговарят, искат все на тяхното да стане... Едно време беше друго - като възгеше баща ми в стаята, замръзвах! Ама имаше дисциплина! Колко шамари съм изяла, но ме направи човек!“

Според мен „шамарената фабрика“ не работи. Майка ми ми е разказвала за една нейна приятелка на име Ивана. Тя много се страхувала от баща си. Всеки път баща ѝ се връщал пиян от работа и биед цялото семейство. За да спрат този тормоз, Ивана и брат ѝ решили да се преструват на болни за да могат да го омилюват и той да не бие майка им. Планът им не проработил. Побойната и насилието продължавали до един ден, в който бащата на Ивана убил майка им. Ужасени, Ивана и брат ѝ побягнали и започнали да плачат и да крещат от страх. Едно бездетно семейство се смилило над тях и ги взело да се грижи за тях, като за свои деца. Минало време. Ивана и брат ѝ пораснали. Създали свои семейства. Един ден баща им ги потърсил. Вече стар и грохнал, той ги попитал дали ще може да прекара останалата част от живота си в техните домове. Тогава те му казали да е мислил преди да убие майка им. Бащата на Ивана умрял тъжен и самотен. „Който сее бури, жъне ветрове!“

Прокурорът защитава всички хора, които следват правотата

Интервю с Тихомир Тодоров - Окръжен прокурор на Разград

но и е съвършено погрешно. Насилниците, според мен, имат чисто психологически проблем.

Кое е най-страшното и запомнящо се нещо, което сте виждали в очите на жертва на домашно насилие?

Отчаянието и обезверението, което ги обзема след един продължителен период, в който са били в етап на безизходица. Особено по селата, там където интелектуалното ниво на хората е доста по-занижено. Една отрудена жена, когато се прибере, тя знае, говоря за случаи от практиката, че единственото нещо, което ще ѝ се случи вечерта е бой. Бой, затова защото спъргунт ѝ се е прибрал пиян или защото не харесва гозбата, която тя е сготвила. И тя до такава степен се е обезверила, че имаме случаи, при които самата жертва посяга на живота си. Но обезверението е най-страшно! Тя не смее да се оплаче на съседите. А със съседите ги дели само един плет. Тези, които живеят по селата знаят за какво говоря. Те ясно чуват какво се случва в съседната къща, която е само на 10-15 метра, но

апатията на хората понякога до такава степен улеснява проявата на насилие, че тази криворазбрана солидарност и ненамеса води до летален изход в много от случаите.

Какво бихте предложили, като професионалист, кой е най-подходящия метод да се помогне на дете, жертва на домашно насилие?

Не трябва да се страхуваме да говорим за насилието. Споделяйте с педагозите, психолозите и педиатрите, това, което Ви се случва! Защото нашата работа като прокурори, малко или много, следва хода на замисъла на осъществяване на престъплението. И тогава, когато ние вече се явим и обективираме нашите действия, било чрез изготвяне на решение на обвинителни актове и внасяне на делата в съда, жертвата вече е била малтретирана физически, сексуално, емоционално... и по още най-различни начини. Но когато ние накажем с необходимата строгост този насилник, това наказание добива своя обществен резонанс в обществото и това действа възпиращо по отношение на останалите членове. Защото те, знаейки какъв е отговорът на проявата на насилие, ще се въздържат малко или много. Но да отговоря конкретно на въпроса: Повече внимание към тези деца!

Необходимо е ние – възрастните да бъдем по-бдителни, по-наблюдателни, защото когато са малтретирани тяхното поведение се променя. Когато видим, че те на следващия ден са с променено колектива в колектива спрямо нас , това означава, че нещо не е наред, нещо се е случило от вчера до днес.

Кога според Вас „тате не бие мама, а я милва“ и как децата разчитат агресията у дома?

Много е сложно и е много страшно! Когато децата виждат насилието още в зародиша на своето развитие, то става ежедневие за тях. Приемат го за нещо нормално. Смятат, че това е естественото им общуване с другите членове на семейството и обществото.

Когато децата виждат насилието още в зародиша на своето развитие, то става ежедневие за тях. Приемат го за нещо нормално. Смятат, че това е естественото им общуване с другите членове на семейството и обществото.

А какъв процент от всички дела са свързани с домашното насилие?

Може би 50 %.

А Вие били ли сте някога насилник или жертва на насилие?

О, жертва съм бил на емоционално насилие, и хубавото е, че не е във връзка с работата ми. Напоследък много зачестяват тези прояви на невъзпитани водачи на МПС-та с жестове, мимики, псувни. Всеки се опитва да докаже кой има право, кой е с предимство на кръстовището, упреци от рода на „че си некадърен водач“. Аз съм водач вече 33 години. Насилник - не, няма как! Просто едното изключва другото, професията ми изключва насилието, като проява на общуване.

Павел Русев, 12 а клас, НПТГ „Шандор Петовфи“, гр. Разград

ме на земята и започнаха да ме бият. Ритаха ме, удържах ме с юмруци, наричаха ме бедняк, загубенияк, бокалук... Отначало стисках зъби, но после се разплаках и започнах да викам за помощ! Виках силно, започнах да крещя. Тогава те се улашиха да не дойде някой, пуснаха ме и избягаха. Върнах се вкъщи насинен. Баба ме попита какво се е случило, но аз не ѝ разказах нищо, за да не се тревожи. Тя беше единствения човек, който ме разбираше. Тя беше единствената, която ме обичаше с цялата си душа. На следващия ден класната ми ме видя насинен. Аз много я обичам. Някак си като втора майка е за мен госпожа Николова. Тя ме попита кой го е направил, но аз не ѝ казах истината. Казах ѝ, че съм се ударил докато цепя дърва. Тогава тя ме погледна право в очите и ми каза: „В този живот всеки от нас води сам своята собствена битка. Тези „цепеници“, не разбират колко лошо са постъпили. Ако те не оценят твоята мъжка постъпка днес и отново те насинят, ще помоля директора да поговори с родителите им. Знай, че има начин да ги спрем!“ Нещо в мен неочаквано забълбука!

Атче Чакър, V клас в ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ с. Езерче

Родителите винаги трябва да се слушат!

Един зимен ден през зимната ваканция попитах мама дали ще ни разреши да отидем на края на селото, където има гъол и хубави стръмни баири за пързалане. Мама не ни разреши и ми обясни, че е много опасно това място. Предложи ми да се пързаяме пред къщи. Ние обаче искахме да отидем като всички други на тази чудесна пързалка. Наговорихме с четири мои приятели и заедно със сестра ми отидохме, въпреки казаното от мама. Речено сторено! Отидохме и започнахме да се пързаяме. Не видях кога сестра ми се засили по надолнището и шейната ѝ се вряза в замръзналия гъол. Всички се паникьосахме! Уплаших се! Ако се пропука ледът, сестра ми ще се удави! Добре, че наблизко имаше и други по-големи деца, които помогнаха да издърпаме обратно шейната заедно със сестра ми. Един батко сподели: Добре, че ледът е дебеел! Иначе не ми се мисли какво можеше да се случи! Тогава разбрах, че мама е била наистина права! Не си признах вината веднага, но след време признах на мама. Тя ме гушна и ми каза, че по-важното е, че съм си осъзнала грешката. Родителите винаги трябва да се слушат!

Фейза Курдова, ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ с. Езерче

СТРАНИЧКА ЗА МОЯТА ИСТОРИЯ

Новото и старото време

Прибирах се от работа и по пътя си мислих, че вече нищо не е както преди. Казвам се Мехмед и съм на 60 години. Времето, в което съм израснал, беше друго. Човешките отношения, обществените порядки, игрите на децата..всичко беше различно. Когато бях дете играехме на фунийки, ръбче, стражари и апаши и пиехме вода от маркуча, с който се полива градината. Опитвам се да обясня на своя внук, че тук в България имаме хубава игра, която много прилича на беизбол, но той не иска и да чуе, а само се смее и казва, че нищо не разбирам. Кой ти е чувал за чилик?

Понякога се чудя как да намеря мястото си в този нов свят. Дали въобще принадлежа към него или съм като динозаврите - изчезнал вид? Наскоро разбрах нещо за себе си. Личността, която бях изградил, се оказа твърда като кокосов орех. Тя не умееше да се извива в унисон с ветровитите промени наоколо. Каквото бях научил от родителите си, исках да прокарам и в моето семейство, но не се получи. Казах ви, децата са различни, жените са различни! Всеки говори какви права има, но никой не желае да поема отговорност. Едно време беше лесно. Мъжът тропя по масата, казва тежката си дума, а жените слушат и изпълняват. Така съм израснал аз! Така растяхме всички! Баща ми удряше майка ми и мен, но никой не си помисляше дали това е хуманно, дали е насилие. Не мислете, че ми е било приятно, но просто премълчавах и продължавах напред, защото всички мълчат.

Знаете ли кога разбрах, че може би аз не съм прав? Един ден се прибрах по-рано вкъщи. Изглежда съм пристъпвал тихо, макар че това не е било моя цел. Чух шепот и се заинтригувах. Приблжих се и дочух как жена ми говори на дъщеря ни:

- Да не си посямля да кажеш на баща ти! Ти да не полудя? Ще ни убие и двете! – заканваше се жена ми.

- Не мога вече да пазя тази тайна! Обичам Хасан и ще избягам с него – каза дъщеря ми.

Усетих как главата ми се изгътва с рътима на сърцето ми. Не чувах нищо друго. Нахлух при тях и не помня точно какво съм направил, но жена ми постъпи в болница. Бях ѝ нанесъл множество наранявания. Осъдиха ме. Аз съм извършител на домашно насилие. Сега разбирам, че това е било за добро, защото ме накара да се замисля за някои неща.

- Какво точно те вбеси, когато разбра, че жена ти и дъщеря ти крият нещо от теб?– попита ме психологът в Консултативния център по проблемите на домашното насилие в Разград към Сдружение „Център на НПО в Разград”

- Как какво? Не разбирате ли, че те ме лъжеха! Имаха тайни ОТ МЕН!!!! – повиших тон аз.

- Мехмед, опитайте се да се освободите от гнева и яростното обвинение! Съсредоточете се върху болката, която изпитавате в онзи миг. Заболяя ви, че...?

- Заболя ме, че те ми нямат доверие! Заболя ме от това, че в техните очи аз съм страшен и те не могат да разчитат на мен, когато имат нужда. Аз съм главата на семейството, а те сами разрешават трудностите си! – много беше болезнено да призная всичко това, но ми олекна в мига, в който думите намериха път навън. – Помислих си, че аз не съм им нужен! Казах си, че съм жесток човек! Сякаш след като сам си бях поставил този етикет, реших и да го затвърдя! Да си го заслужа хубаво.. и започнах да бия жена си!

Предателството на жена ми ме огорчи до такава степен, че не можех да контролирам себе си в онзи момент. Смятах я за верен другар, с който споделяме всичко по пътя си, но разбрах, че аз за нея съм тиранин. Макар че бях баща на децата ѝ, не можех да бъда нейна опора. Тя винаги се бе страхувала от мен и моите реакции. Опитвах се да прикрие срамните постъпки на децата, за да не се ядосам. Поемаме вината, дори когато някой друг беше виновен, защото беше свикнала да съм груб и безкомпромисен с нея. Това бях научил и от баща си:

- Сине, една жена трябва да си знае мястото! Ти мъж ли си?! Няма да ставаме за смях я! – крещеше баща ми и сформираше злодея в мен.

Признавам си, че не само той е виновен. На мен ми харесваше да ме слушат и да ми се подчиняват. Сега разбирам, че това е било просто тяхна роля. Привидно са били мои слуги и са повдигали изкуствено моето мъжко его, а зад гърба ми са трупали гняв към мен и са правили каквото искат те. Не ги обвинявам! Сега ги разбирам! Черупката на кокосовия ми орех леко се пречупва. Чувствам се застенявал в своите разбирания. Искам да се променя, защото обичам семейството си. Трябва да се науча да им давам свобода и да им се доверявам, че и те могат да се справят с предизвикателствата на живота. Опитам се и да поискам прощка.

- Зелиха – шепнеш тихо на жена си, когато тя те приеме отново в нашия дом. - Толкова много стресих! Мислих, че това се иска от мен! Да бъда глава на семейството, но всичко обърках! Прости ми!

Зелиха не прие извинението ми веднага. Обидата ѝ бе твърде горчива. Макар че беше изстрадала в патриархат, сякаш всичко това ѝ беше омръзнало. Повече не можеше да търпи. Правилата в семейството ни се промениха. Обещах повече никога да не си позволявам да нагрубявам своите близки, защото това беше ултиматумът им, за да останат с мен.

Търсаш мост, по който да премина към новото време. Този мост е покрит с бурната растителност на вкоренените в личността ни вредни навици. Всеки ден откривам хоризонта, отстранявайки някой гневен бурен или поливайки плода на състраданието и разбирателството. Открих любов в себе си, която искам да раздам на своите близки. Мостът към промяната е дълъг и трънлив, но самото пътуване е дар и аз му се наслаждавам.

Мила Златева

Писмо в бутилка

Стоя на брега на морето и съзерчавам неговия равномерен ритъм, който ми носи покой. Щастие е, че мога да бъда тук и сега!

Спомням си, че преди няколко месеца пътувах в междуградски автобус. До мен седна момиче, което видимо изглеждаше объркано. Проблемите ме притичат от малка, така че веднага щом видях, че нещо не е наред, затвързах разговор с момичето. Оказа се, че е от Румъния и се казва Орсула.

- Аз съм Суна. Приятно ми е - владеех английски свободно. - Какво те води насам?

- Преди няколко месеца преживях катастрофа. Бях в кома 28 дни. Видях тунела и бялата светлина. Сещаш се за какво говоря нали? - Орсула усмихнато споделяше този опит. - Реших, че след като ми е даден втори шанс, няма да го пропълюя и ще цения всеки миг. Дойдох до България, защото ...никога не бях виждала море. Да видя тази гледка за първи път за мен бе умопомрачителнo! Още не мога да се отпусна от емоциите!

Сега на брега на морето си спомних за Орсула. Имах богато въображение, но и то не достигаше, за да си представя какво е да видиш морето за първи път на 25 години. Познавах и момиче от Бразилия, видяло за първи път сняг на 32 години. Когато нещо се случи за първи път, го посрещаме с детинска радост и външение. Независимо на колко години сме, първоначалният сблъсък с нещо хубаво може да ни накара да скачаме и да крещим от щастие. И на мен ми престоееше нещо подобно. Приготвях се да пусна писмо в бутилка за първи път. Това преживяване ми носеше лек смут. От известно време посещавах психолог и бях разбрала, че споделянето е разпобърващо и сблъкчаващо. То те сблъсква не само с околните, а и със самия себе си. Отворих свитъка ѝ и зачетох на глас:

„Здравей, страннико! Какво ли си почувствал, когато си стоял отпална на брега на морето и в един миг си видял как външните ностяг нещо със себе си. Зелено. Зелено стъкло. Зелено стъклено шише с писмо. Любопитството те е излязло в онези безкрайна минута, преди да извадиш свитъка. Може би си успял за това кратко време да си представиш, че това е указание за някое пиратско съкровище? Може би ти липсва любов и си мислиш, че това е обяснение в любов? А може би четеш криминални романи и си представяш, че това писмо, че разгадае някоя заплетена кървава история от грузия край на света?

Вероятно исках да се представя. Казвам се Суна. На 19 години. Жертва. Жертва на своя съпруг, но и жертва на собствените си житейски избори. Как точно аз станах жертва? Аз, която винаги съм била силната? До скоро считах, че е срамно да показвам своите слабости.

„Да не си посямля да ми ревеш за такава глупост!“ , „Ти си на татуи мъжкото момиче!“, „ Ако паднеш, стани, поизтупай се и продължавай напред!“

Такива бяха посланията от родителите ми в моето детство. Слабостите бяха забранени. Трябваше да стискам зъби и да бъда силна. Бях едно малко крехко момиче и бях готова да се отбранявам дори преди да бъда нападната. В училище бързо си спечелих слава на заявляло дете, готово за защитава себе си с цената и на физическа саморазправа. Обичах, заяждах се, биех се, а после се прибирах вкъщи и плачех. Тогава не разбирах, че плача, защото се чувствам безсилна и ми липсва любов. За всичко бяха виновни другите!

Един ден животът ми се промени. Бях на 18 години. Срещнах любовта. Раим.

- Мамо, татко! Обичам го! Той е всичко за мен! Ще се омъжа за него! - бях като в девириум. Болна от любов.

- Суна, какви ти говориш?! Та ти си ученичка! Залаяга над уроците и не говори глупости! Любена ми била! Любовта не съществува! - крещяха родителите ми, а аз се пухах какво ли тогава е стбрало тях, ако не любов.

Чувствах се неразбрана и си мислех, че пред мен стои един-единствен вариант. Трябваше да избягам с Раим! Така и направих. Криехме се, пътувахме с влак, а после с автобус. Спяхме по

парковете. Не бяхме казали на никого къде сме.

Почти не се хранехме. Бяхме заленени един за друг. Страстта ни изцяло бе заличила всякакъв разум. Ние просто не вибрирахме на честотите на планетата Земя. Бяхме в безтегловност. Разбира се, това не можеше да продължава вечно.

- Раим, искам да създам семейство с теб! -

- шепнеш аз в една хладна вечер през юни.

- Суна, знам кой ще ни помогне да се установим и да събъдем всичките си мечти! - отвърна Раим и ме целуна.

Така отидохме в едно далечно планинско градче и заживяхме при бабата на Раим. Още с прекрчаването на онези врата ме побиха тръпки. Сякаш знаех, че така поставям точка на щастieto си, а към мен се приближават мъчителни изпитания, следвани от безкрайно многоплочие. Раим се промени коренно. От лобияч и внимателен ржентомълен станa вечно пъян и заявлял безданик. Вече нямаше за какво да си говорим. Свдихах да млча, защото не знаех какво може да го вбеси. Точно тогава забременях. Помислих си, че това ще промени нещата и че му помогне да си спомни какво ни свързва. Той сякаш бе забравил, че никога ме е обичал.

- Раим, бременна съм! Ще си имаме дете! - казах аз и се опитах да се усмихна, макар че сякаш бях забравила как се прави това.

От толкова време лицето ми бе застигнало в маската на дълбокото обезверяване и тогава, че нищо хубаво не ме очаква.

Раим се приближи го мен и в онези няколко секунди все още имаш върата, че нещата между нас могат да се стабилизирам.

Тогава той ме удари за първи път. Знаех, че това ще се повтори.

Знаех какво ме чака напред. Нямаше към кого да се обърна. Бях отпразла пътя си назад. Може би родителите ми бяха прозрели какъв е Раим, толкова когато аз го видяха като приказан принц.

Може би те знаеха, че емоционалните ни избори не водят го нищо добро.Те бяха прави, но аз не исках да си призная това.Нямах сили да го направя! Бях готова да стоя и да търпя насилието, но не и да се изправя и да призная, че съм сгрешила! Нали в такъв свят живеем-свят, в който да се греши и да те боли е срамно и ненормално!

Боли те лавата?? - Веднага вземи анагил!

Страпуга?? - Стискай зъби и продължавай напред! На никого животът не е песен!

Страпугането е заклемено в нашия свят! То е срамно нещо! Нещо, от което искаме да се избавим веднага! Търпях, почно защото се срамувах! И така го един ден, в който Раим ме напана с нож. Нещо в мен се пречупи! Избягах от къщата. Бяхах без да спра близо час. Бяхах и плачех. Бяхах от миналото си! Бяхах от срама! Бяхах от погрешния избор! Бяхах от себе си!

Изминаха няколко месеца от това бясство. Имам подкрепата на своите родители, които ми простиха. Загубих бебето, но мисля, че няма нищо случайно в това. Участвам във възстановителна програма за жертви на домашно насилие, към Консултативен център по проблемите на домашното насилие в Разраг, който се администрира от Сдружение „Център на НПО в Разраг” и започвам с психа стъпки да изераждам своята увереност. Тухла по тухла ерадя общта към себе си. Трябва да се постарая, защото не искам да е креха като в миналото ми. Искам тя да е основното ми оръжие! Приемам страданието за неизбежно в човешкия живот, но не старая да си вада поуките от предизвикателствата, а не да се отчайвам!

Пиша това писмо, защото искам да излея болката си, но и защото съм готова да продължа живота си по нов начин! Това остава зад гърба ми, а напред ме очакват нови уроци и ново Аз!

Не забравяй да обичаш себе си, страннико! Това писмо показва част от мен- част, от която исках да се избавя! А ти какво нenusно носиш в себе си? И го коза?”

Мила Златева

Пътуване на автостоп

Работа за голям телекомуникационен оператор и миналата събота бях изпратен в командировка. Трябваше да пристъвам на обучение в съседен град. Събудих се рано с желание да тръгна възможно най-бързо. Имах нужда да изляза от рутинния ежедневен ритъм и нещо ново да ме завладее. Авантюристичният дух на мъжа-войн се беше задушил под капака на семейния живот, подправен с редовни и нощни смени на работа. Качих се в колата и потеглих. Едва бях изминала 10 км и видях някакъв мъж на средна възраст да дава знак, че пътува на автостоп. „Защо пък не?“. Набих спирачки и любезно се усмихнах към странника. Той отвърна на усмивката и се качи уверено в колата.

- Добър ден! Приятно ми е да се запознаем! Казвам се Пламен! - посрещнах го любезно аз.

- Здравей, младежо! Благодаря ти, че ме приюти! - отвърна той засмян.

Разговорът ни тръгна изключително леко. След като си разменихем информация относно всички формалности, които касаят един автостапджия и неговия домакин, разговорът зави в една напълно неочаквана посока.

- Драги спътнико - подхвана стападжията - замисли се за миг, че сега аз и ти сме тук заедно, но повече никога няма да се видим. Какъв прекрасен миг е това- може да кажем на другия каквото си поискаме. Да го излъжем или да му кажем цялата истина. Да споделим и най-тъмните си тайни или да се представим в най-добрата си светлина. Преди да избереш как ще се представиш пред мен, не забравяй едно- така или иначе всекидневно участваш в един спектакъл и играеш всякакви роли! Участваш в спектакъла „Живот“! Остани си там професионалист; най-добрия баща и съпруг; услужлив приятел! Кажи на мен какъв си всъщност? Какво криеш зад тази маска? Кой си ти?

Признавам си, потръпнах при тези думи. Почувствах се преждевременно и неочаквано приземен. Необясним страх започна да ме обхваща, но страх от какво? От този мъж или от мен самия? Страх от това какво съм аз?

- Искам да ти отговоря откровенo, но аз самият не знам кой съм. Сякаш съм се заличил. Затрил съм се в името на това да бъда достоен син, гражданин, работник. Следвах безропотно всички инструкции за перфектен живот. Слушах родителите си за всичко. Майка ми беше много строга. Тя не харесваше това, което съм. Искях да ѝ угодя и бях най-добрият роб. Казват ми какво трябва да се свърши и аз го изпълнявам. Така обаче ме лишиха от собствена инициативност и от смелост. Втъпнах ми, може би без да се замислят, че аз за нищо не ставам. Направиха ме търпелив. Имах здрави нерви като корабни въжета.

- Знам какво се е случило. Виждаа съм това стотинки пъти. Търпля си, но в един момент не си издържал и си избухнал нали? – прекъсна ме стападжията.

- Да, прав си – потвърдих засмислен. – Един ден просто чашата преля. Дори не се е случило нещо необичайно. Беше си просто един обикновен ден, изпълнен с тирания и наказания. Когато тирадата приключи, взех една раничка с дрехи и отидох при баба си. Така и не се върнах при родителите си. След години разширих къщата на баба. Построих един допълнителен етаж и там живея сега със семейството си.

- Позволи ми да направя още едно предположение, младежо – говори о отново странният стападжия. – С това не е приключила твоята сага. Ти си избягал от своите родителите, но не си разрешил конфликта с тях. Избъщо не сте се конфронтирали. Те дори може да не са разбрали как точно си се чувствал. Ти просто си подвил опашка и си изчезнал. Преместил си своя вътрешен проблем на друго ново място. Не си се постарал да отстоиш себе си в ситуацията с родителите си, а си избягал. Нааи знаеш как е при животните? Когато са заплашени, пред тях има два изхода - или нападат, или бягат. Ти какво направи, Пламене? Избяга?

- Да, избягах. Прав си. Проблемите ми не се разрешиха. Изпитвах гняв към себе си. Непрекъснато исках да бъда харесван от другите и те да одобряват моите постъпки. В един момент срещнах любовта. Моето момиче - Калина. Тя е красива, умна и добра.

- И ти се запита - какво прави тя с мен и развааи всичко нали? Каза си „Тя заслужава нещо много по-добро от мен!“.

Сигурно го търси! И я ревнуваше? Накрая я отблъсна и тя си тръгна? – попита ме стападжията с плам в очите.

- Ей... къде се учил на тези трикове? Как така знаеш какво съм направил? – попитах аз, усмихвайки се удивен.

- Не е много трудно. Прости ми, но хората сме много предвидим. Мислям си, че сме уникални и много по-различни от останалите, но всъщност животът на хората протича по определен канализиран начин. Има си етапи, събития и отношения, през които всеки преминава - и чистящит, и професорт.

- Да, прав си – отговорих аз. – Точно това направих. Отблъснах Калина със своята несигурност и ревност. Вече се бе родило нашето дете. Вероятно трябваше да прозра, че след като има дете от мен, тя ме обича. Нищо подобно. Станах още по-несигурен. Един ден тя просто си тръгна, а аз се чувствах толкова безсилен и напълно изгубен, че я ударих. Представяш ли си? Сега съм насаник. Извършилте на насилие. Не знам как се случи. Така че може би това съм аз. Насаник.

Стана ми тъжно, след като сам направих тази констатация и се разплаках. Истината е, че Калина ми прости и няколко месеца по-късно се събрахме. Аз посещавах Консултативен център по проблемите на домашното насилие в Разград, към Сдружение „Център на НПО в Разград” и промених голяма част от себе си. Семейният ми живот бе спокоен и уравновесен, но сякаш още не бях дал прощка сам на себе си за този грозен акт.

- Знаеш ли, младежо, разбирам, че не можеш сам да си простиш – отново моят гостенин прочете мислите ми. - Ще успееш, когато разбереш, че ние сме като Ин и Ян. Знаеш ли за този символ? Доброто и злото. Две привидно противоположни сили, а всъщност напълно хармонизирани една в друга. Допълват се и сме преливат - едната отслабва или засишава другата. Така сме устроени, разбери го. В нас има и добро, и зло. Границата между тях понякога е тънка като върха на игла. Мислил си, че вършиш добро, като изпълняваш чуждите желания, а си труपाल гняя в себе си. Той е излязал в много грозна форма навън. Сега съжаляваш. Това е животът. Грешки и поуки. Въпросът е да не повтаряш грешките; да раздаваш любов не само на другите, а и на себе си и да виждаш смисъла отвъд ежедневните трудности.

Продължих пътуването си в мълчание. Накрая дори не си разменихем телефоните. Не мисля, че този човек избъщо имаше телефон. Не мисля, че този човек дори беше реален. Може би ако някой е наблюдавал отстрани, е видял как говоря сам на себе си, плача и си взимам прощка.

Мила Златева

Телепатия

Представте си за миг, че живеем в свят, в който е възможно мислите и чувствата да се пренасят телепатично между хората. Без да искаме позволение да нахлуваме в чуждия свят и да взимаме от там каквото ни е нужно. Свят без лъжи, лицемерие и клевети. Всички карти са на масата. Какъв ще бъде един такъв свят - рай или ад?

Навярно ще ви изненадам, когато ви кажа, че аз имам тази способност и то не защото съм дошла от бъдещето. Всъщност идвам от малко градче в Северна България. Учителка съм и не съм специална за никого, освен за своите малки ученици. Те прекрчват плахо класната стая и виждат мен - за тях аз съм всичко. Учител, но и приятел, а понякога и майка. Така близки сме, че мога да позная всяка гримаса или жест; всяка Idee прикрият нечестност или сподавено външение, пропълзяли дори за миг по повърхността на детската душа. Казах ви! Владае телепатия! Това именно е моето наказание и го разбирах, когато се запознах с първокласничката Мария. Тя не беше като другите деца. Замисленият ѝ поглед ме заинтригува още при първата ни среща. Оглеждаше се плахо наоколо и не обичаше да разговаря с другите деца. Отговаряше кратко на зададени въпроси. В началото си помислих, че просто е срамежлива, но впоследствие разбрах, че Мария живее живот, толкова далечен от този на останалите. Тя беше един малък възрастен, заключен в крехко детско телце. Мислите ѝ бяха пропити с притеснение и загриженост за това какво ще се случи утре. Очите ѝ бяха тъжни и я издваха, въпреки всичките ѝ усилия да изглежда като останалите. Не знаех какво точно се случва в света на Мария, но бях убедена, че нещо не е наред.

Един ден се случи нещо необичайно. Имахме час по околeн свят и говорихме за семейството. Стандартен урок, чиято цел е учениците да свържат членовете на семейството с техните роли и отговорности и да опишат отношенията си със своите родители/ братя и сестри. Повечето ученици с охота вземаха участие в урока. Описваха подробно всичко и настроението беше приповдигнато. В един момент се обърнах към Мария. Погледите ни се срещнаха и видях, че малкото момиче плаче. Тя стана, започна да тича към вратата на класната стая и излезе видимо разстроена. Не знаех какво се случва. Поставих на учениците задача да нарисуват своето семейство и излязох да търся Мария. Беше седнала на пода в коридора и плачеше.

- Какво се случи, Мария? Добре ли си?

Малкото момиченце беше покрито с ръце главата си и хлипаше.

- Мария, всичко наред ли е в семейството ти?

Известно време тя не реагира, но след малко поклати глава в знак на отрицание. Имах ужасно предчувствие, но не знаех как точно да задам всички изплували в главата ми въпроси. Седнах до Мария на студения под, прегърнах я и просто мълчах. Изминаха няколко дълги минути, а след това се чу едно тихо гласче:

- Семейството ми?! Тати пие и бие мама. Страх ме е, че той може да убие мен или мама. Една нощ го чух още от долната улица, че си идва. Крещеше и риташе разни кутии по пътя си. Приближаваше се към нашата къща и сърцето ми биеше толкова силно, че го чувах ей тук- в главата си..Чух, че тати влиза в къщата си и отива при мама. Погледнах към брат ми и сестра ми - спяха, те са малки още. Знаех, че че се случи нещо много лошо, затова побързах да стана и да помогна на мама. Като отидох при тях, видях как тати беше взел възглавничата на мама и беше затиснал главата ѝ с нея. Мама риташе и се опитваше да го удари с ръце, но тати е голям и силен. Отидох до него и започнах да му крещя да пусне мама, защото ще я убие. Той се обърна и ме удари. Продължавах да крещи и удряше ту мен, ту мама..Мама успя да избяга и повика полиция. Така стана, че двамата се разделиха, но не мислете, че това направи нещата по-хубави.

Слушах внимателно това малко дете и се чудих какво ли още може да му се е случило? Ако насилникът го няма, това не трябва ли да означава, че проблемите са разрешени?

- Истината е, че аз обичам баща си независимо какво е направил и единственото, което искам, е мама и татко да са заедно и да се разбират - отрони Мария и ме накара да се замисля, че когато насилникът е собственният ти баща, проблемът не се решава с простото му механично отстраняване. - Спомням си, когато мама и тати се обичаха.. Тати всяка нощ се прибираше радостен. Играеше си с нас. Замисляше ме и ме хвърляше високо високо в небето. Спомням си една наша игра. Той беше болният дядо. Аз му приготвях супа от камъчета, за да оздравее, защото бях лекарката. А той ми плащаше с откъснати от храстите листа. Преструвахме се, че кашля, а в края на играта и двамата се превिждахме от смях. Мама стоеше близо до нас и вършеше домакинска работа, но виждах как лекичко се усмихва на нашата игра. Сега трябва да приема, че това е в миналото и повече никога няма да имам такова семейство... като на другите деца.

Почувствах се неподготвена и безполезна. Това малко момиченце стоеше пред мен и единственото, което можех да направя аз възрастната, е да стоя и да се уча от нея. Искях да ѝ бъда утеха и да мога да ѝ кажа нещо обнадеждаващо, но нямях потенциала за това. Изведнъж усетих, че започвам да се самосъжалявам вместо да се стегна и да помогна на Мария. Очите ми започнаха да се пълнят със сълзи. Тя ме погледна и каза:

- Само не плачете и вие, моля ви! Това не помага! Когато мама и тати се разделяха, аз бях много тъжна. Мама също. Едни хора дойдоха да ни помогнат. Те помагат на хора, които са минали през такива неща...също като мен. От тях знам, че такива неща се случват и на другите хора. В един момент си мислих, че аз съм виновна за всичко това. Сега обаче знам, че и други деца остават без семейство, но намират сили да продължат напред. Разбрах някои важни неща. Ще ви ги кажа, за да ги знаете и вие. Това, че мама и тати не са заедно, е защото не са успели да намерят начин да се разбират. Аз не съм виновна за това, че те не са заедно вече. В началото са били много много влюбени, затова и аз съм толкова красива- как без любов ще се родя аз иначе?

Стоях и слушах. Бършех сълзи и вече не знаех дали от тъга или от радост, че съществувa същество като Мария - мъдро и невинно едновременно. Тя продължаваше да нарежда със сладкото си гласче:

- Мама и тати не се разбират и е по-добре да се разделят, за да не си крещят. Те може да намерят друг мъж и друга жена, с които да живеят щастливо. Така аз и брат ми, и сестра ми ще бъдем по-усмихнати и спокойни. Разбрах и още нещо много много важно. Най-важното! Това, че тати няма да живее вече с мама, не означава, че трябва да бъде изтрят и от моя живот. Той винаги ще бъде мой татко! Винаги ще се грижи за мен и ще ме обича! Излиза така че аз пак имам семейство, но то е малко по-странно от това на другите деца.

Усмихнах се широко, разорших косата на Мария и я прегърнах толкова силно, че тя започна да се преструва, че вика за помощ. Двете се погледнахме. Бяхме поделили този съкровен миг. Той щеше да остане завинаги в мен и в нея. Бях научила толкова много от това дете, че се надявам да успя да ѝ върна жеста през всички години, които ни очакват заедно. С времето Мария стана по-

ЗАКОННОСТ

НАСИЛИЕТО СЪЩЕСТВУВА ОТ СТАРИ
ВРЕМЕНА, НО ДНЕС Е С НОВО
ИМЕ И С НОВИ „ДРЕХИ“

ИНТЕРВЮ С ВАЛЕНТИН ЦАНЕВ - ЗАМЕСТИК-РАЙОНЕН ПРОКУРОР НА ИСПЕРИХ

☛ Каква е причината да станете прокурор?

☛ Много хубава професия. Човек трябва да има призвание към тази работа. Да уважава законите, защото без закони нищо не може да върви напред!

☛ Спомняте ли си първият работен ден, като прокурор? А първото Ви дело?

☛ Да спомням си го! Касаше се за кражба на животни от един селскостопански производител. Бяха му откраднали животните, а човекът се беше уговорил с търговци да ги продаде. Хората, които откраднаха животните бяха трима, двама от тях младежи. Успяхме да ги открием и осъдим. Животните върнахме частично.

☛ Каква беше присъдата?

☛ Възрастният човек го осъдихме, като го вкарахме в затвора за 6 месеца, а младежите бяха непълнолетни – единият на петнадесет, а другият на седемнадесет години. Тях ги изпратихме в Комисията за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни.

☛ Как ще разпознаете една жертва. Кои са външните белези?

☛ Първо е поведението. Второ - нейното схващане за насилие. Понякога моето виждане за насилие е едно, а за жертвата е друго. Тя смята, че е нормално мъжът ѝ, да ѝ държи висок тон. За мен това не е нормално, защото според мен хората трябва да говорят помежду си без да си крещят един на друг.

☛ Децата, каквото видят от родителите – това правят.

Представете си: Бащата бие майката. Те имат три деца и децата стават свидетели на това. Така стават четирима човека, които смятат домашното насилие за нещо нормално. Децата като се оженят, стават осем човека, които смятат подобни отношения за нормални. Така от един извършител се мултиплицира ефекта.

☛ Ако успеем да въздействаме на един от тях да възприеме ценностите – морални и закони, той може да спаси още хора.

☛ Били ли сте свидетел на насилие и, ако отговорът е „да“ – как постъпихте?

☛ В интерес на истината не съм! При мен идват случаите след като насилието се е случило под формата жалби, сигнали или среща с човек, който смята, че е пострадал. Имам такъв случай на мъж, пострадал от жена си. Мъжът е 52 кг., жена му е 120 кг. Мъжът, обича да си пийва и тогава тя вземаше някакви мерки, които на него не му харесваха.

☛ С кои институции в Исперих си сътрудничи прокуратура по приложението на ЗЗДН?

☛ Основно със съда, полицията и социалните служби. Идеята е, че прокуратурата сме все пак трима човека, социалните работниците са много, а полицията са още повече! Имам по-широк поглед, върху

по-голям кръг от хора. Ще ви дам нагледен пример - когато хванеш един предмет, ние знаем за него толкова, колкото ни е позволено. Когато го завъртим, виждаме и другата страна. Ако го хванеш по друг начин, ще видиш и трета страна.

☛ Според Вас, кога насилието е било по-често срещано – преди 20-30 години или сега?

☛ Трудно може да се каже. Преди 20 години никой не се е занимавал с този проблем. Просто в един момент се установява, че този проблем влияе на обществото. Има и такива случаи, когато по-младите бият родителите си, защото искат наследство, някой път мъжът държи по-висок тон на жената. Смятам, че има голямо движение, спрямо 20-30 години на миналия век и то положително!

☛ Какво място заема професията Ви в живота?

☛ Значително, както при повечето хора! Много важно място, заедно със семейството.

☛ Защо децата бият родителите си? Къде останаха ценностите на патриархалното общество?

☛ Живеем в „интересни“ времена. Обществото в един момент преживява някакъв катарзис и се освобождават на първо време негативите, докато се канализират нещата и пак се премине към пътя на традиционните ценности. Преди време, ценностите бяха хората, които бяха по-силни и можеха да пребият някой и да му вземат парите и по-младите се стремяха да бъдат като тях.

☛ В днешно време е модерно да имаш поведение на футболист на „Лудогорец“.

Преди 20 години не беше така. Хората смятаха, че тези които носят копии, могат да си налагат мнението.

☛ Смятате ли, че шамарът е домашно насилие или по-скоро се прилага с възпитателна цел?

☛ Смятам, че при всички положения методът на насилието – психическо или физическо - е признак на ниска култура.

☛ Попитах ви каква е причината да станете прокурор. Но „кой“ или „както“ Ви мотивира да продължите?

☛ Смятам, че е много хубава професия с перспективи за развитие. Предлага добра реализация и степен на възнаграждение, което мен ме устройва.

☛ Като равностметка, повече минуси или плюсове Ви е донесла професията ви?

☛ Плюсове са в степен на лично удовлетворение. Минусите, че се налага да се жертва част от свободното време.

☛ Бяхме организирали обучение с тема домашното насилие. Вие бихте ли се включили в такова обучение?

☛ Да, аз с удоволствие участвам в такива обучения. Според мен са много полезни, защото така излизаш от кръга на своята професия и виждаш как изглеждат нещата навън.

☛ Какво ще пожелаете на нашите читатели?

☛ Пожелавам вашите читатели, да успеят да станат едни достойни граждани!

Силвена Георгиева, 11а клас,
НПТГ "Шандор Петъофи", гр. Разград

Първи юни

"Добре си помислете какво имате
цото някой хора биха дали всичко
да са на ваше място... Повярвайте ми!"
Денят беше първи юни празник на детето.
Разхождах се във Морската с усмивка на лицето.
Момчето със което бях не спираше да дрънка
и да мрънка, че не му се бачка тука, а на вѣнка.
Изведнѣж му стана нещо странно, мълкна и
оклома

стоя около 2 минути без да каже дума.
Леко трепереше беше супер притеснен с грѣб
към мен

после се обърна с поглед насълзен.

Заговори че баща му след 1 месец се връща
и тяхната къща вече няма да е същата.

Разказа как като малък често се е криел
от баща си който пиел и с колана си го биел.

Познавах го отдавна но не бях и подозирал,
че някой някога така го е третирал.

Татко му моряк пътува от много млад

7 месеца спокойствие, 3 месеца Ад.

Цигански шамари дясната му буза пари

със юмрук като чук къде ли ще се стовари.

Изливаше си мъката, като че бях поп

аз разбрах постоях и мълчах като гроб.

Не знаех какво да кажа гласът ми беше в

почивка

на лицето ми отдавна вече нямаше усмивка.

Голям мъж беше, а ревеше като бебе

радай се че никога не се е случвало на тебе.

Домашно насилие във страшно изобилие

бащата ритал майката и питал ся боли ли я.

Държал се със съпругата си като със служиня

завяна домакина изтормозена и синя!

"Това е за всички хлапета, които мразят

родителите си цото не ги пускат на дискотека

или ги карат да учат повече или им се карат

за някакви дружи глупости... Оценявайте какво

имате „тѣпачета“!"

Явор Тодоров, певец и текстописец, гр.Бургас

РЕД

Въпреки, че
насилието още
съществува реално,
от действията ни си
личи, че намалява.

ИНТЕРВЮ С МИРОСЛАВ
МАРИНОВ, НАЧАЛНИК НА
ПОЛИЦИЯТА В ИСПЕРИХ

☛ Колко лица, според Вас има насилието?

☛ Насилието има много лица и всички те са грозни. Ние трябва да се борим да го няма и да забравим за неговото лице, да забравим как изглежда насилието.

☛ Колко процента от насилниците имат тежко минало?

☛ По-голямата част от насилниците са с тежко минало. Те са обременени от него. Не по тяхна вина са се родили в семейства, в които са били свидетели на насилие и в последствие то им се е отразило на тях така, че и те са склонни да го извършват.

☛ Затова е много важно всеки да израсне в едно добро семейство с добри взаимоотношения между родители и деца;

☛ да разполага с всичко каквото му е необходимо, за да се развие правилно и да стане добър човек.

☛ Колко процента от жертвите на домашно насилие са доволни от работата Ви?

☛ Много се надявам да са доволни от работата ми, на 100 процента. Предполагам, че ще има някои, които няма да са доволни. Нашата работа е такава, че тя е свързана със стриктно спазване на Закона. В процеса на работата, след години, се надявам да се изгладят някои неточности, които съществуват в него. Да се допълни този закон, за да може работата ни да бъде още по-ефективна и всички лица да бъдат доволни от нея. Всички граждани да бъдат доволни от нашата работа и "Дай, Боже!", някой ден в тая наша хубава държава да забравим какво е това насилие.

☛ Мислите ли, че Вашата работа е намалила нещастните случаи?

☛ Сигурен съм, че ги е намалила! Това посочват и статистиките. Ние редовно се отчитаме какви резултати имаме в противодействието на насилието. Въпреки, че насилието още съществува реално, от действията ни си личи, че намалява.

☛ Кое е по-лошото насилие – физическото или психическото?

☛ Аз няма да се ангажирам с конкретен отговор. И двете са много лоши неща и не трябва да ги има!

☛ Мислите ли, че Център НПО в Разград може да направи хората по-добри и защо?

☛ Ами Център НПО в Разград доказва, че е един бял гълъб в борбата срещу насилието.

☛ С действията си през годините, в които съществува Центърът на НПО е допринесъл много за противодействието и изкореняването на това грозно явление – насилието.

☛ Вие смятате ли, че може да се прекрати насилието в неговите две форми - психическо или физическо?

☛ Сигурен съм, че може, но това няма как да стане бързо. Трябва всички ние да го желаем и да се борим да го постигнем до пълното му прекратяване!

Амид Сейхан и Ваис Ваис, 4 клас, НУ „Васил Левски“, Лозница

Исправи се, приятелю!
Не позволявай да те събарят!
Кажи "Не!" на агресията!
Човекът е по-голям от депресията!
Запомни, приятелю,
думите се забиват по-силно
от куриумите!
Ако не можеш да се измъкнеш от този ад -
ела в Центъра на НПО в Разград.

Цветомир Василев, 11а клас
НПТГ "Шандор Петъофи", гр. Разград

Как трябва да се държа в
училище?

Държанието и възпитанието са едни от най-важните черти на един ученик. По този начин ние показваме как нашите родители са ни възпитали и що за хора сме.

Според мен ученикът трябва да се държи възпитано в училище и да бъде дисциплиниран. Трябва да показва добро поведение.

Понякога нашите съученици се държат зле и ни провокират да им отвърщаме по същият начин-с лошо държание и дори понякога с насилие. Лошо е, защото човешкото съзнание не се замисля какво може да се случи и действа без да мисли на моменти. Редно е ако нещо лошо се е случило да се обсъждат постъпките и да се разрешават проблемите. Но много от хората не умеят да говорят за проблемите си и директно действат или си таят гнева или болката в себе си.

Връзката между учител и ученик е също много важна. На първо място ние трябва да сме приятели с нашите учители. Важно е да си имаме уважение и от двете страни,защото няма как да стане само от едната. И от там зависи как се държим с учителите. Един възпитан ученик знае,че трябва да се държи добре,защото все пак те са по-големи от нас и ние прекарваме повечето време в училище и именно с учителите. Трябва да има разбирателство на първо място. И винаги да си помагаме взаимно.

Лично аз смятам,че ние сме тези,които сами решаваме как ще се държим и какви хора ще бъдем. За жалост повечето хора се държат доста грубо и невъзпитано и така само излагат своите родители и показват какви са всъщност. Препоръчвам ви просто да бъдете себе си и да бъдете добри към околните и да показвате добро държание в живота и дори в училище,защото от там научаваме едни от най-важните уроци за напред!

Силвена Георгиева, 11а клас, НПТГ "Шандор Петъофи", гр. Разград

Насилието - един от най-опасните учители в живота ни

Нека ви кажа нещо... Насилието над хората е едно от най-опасните неща в този свят. Да се биеш е огромен грях...По този начин показваш що за човек си ако посегнеш.

Никога няма да разбере защо повечето предпочитат да се бият вместо да поговорят като нормални и цивилизовани хора.Проблемът е в това,че повечето не са добри в комуникацията и не умеят да споделят какво им е. Предпочитат да посаят. Но кажи ми,този шамар,с който ти удряш жена си или детето си,по-добър ли те прави? Какво постигаш с това? Едно нищо... Губиш уважението към себе си и достойнството си.

Жалко е да наблюдавам на къде отива светът. Как всички се нараняват и се държат ужасно един с друг... Как родителите не могат да разберат детето си, как го бият... Боли ме от това,че невинни хора страдат заради грешките на другите и как те отнасят всичко без дори да имат вина. Не разбирам наистина, защо просто не говорят, не споделят проблемите си и не ги решават заедно?

За да се оправи цялата тази каша, хората трябва да оправят самите себе си. Трябва да споделят на близките си какво ти е и да се помъчат да решите проблема заедно.А ако нямаш на кого да споделиш, просто намери специални хора за това, примерно психолога. Това е специалист, който ще те разбере и ще ти помогне. Не се страхувай да говориш, а се изправи срещу проблема си.

Всички ние сме изпитвали гняв и нужда да ударим нещо или някого дори. Но по-добре е просто да поговориш с някой, който ще те изслуша и разбере и ще ти помогне. Все пак няма нищо лошо в това да споделяме чувствата си с важните за нас хора. Няма смисъл от насилие и агресия. Бъди човек и се стреми да не се отклоняваш от пътя си на такъв.

Усмихни се!

Кажи „Стоп!“ на насилието!

Силвена Георгиева, 11а клас,
НПТГ "Шандор Петъофи", гр. Разград

СИЛЕН ЛИ Е ПО-СИЛНИЯТ ФИЗИЧЕСКИ?

Всеки ден в медите се говори за насилието. Насилие има в домовете, в училище, на улицата.

Какво е насилието? Насилието е действие съпътствано с агресия. То може да се изрази не само физически - чрез бой и убийство. То може и психически да навреди на някого.

Сещам се за една случка в нашия клас. В началото на миналата година в класа ни дойде нов ученик. Идваше от село и по всичко личеше, че семейството му не е с големи финансови възможности. Условно ще нарека това дете Мишо. Той беше срамежлив, възпитан, без самочувствие. Още в началото стана обект на подигравки от група съученици. Всеки ден бе обиждан и нагрубяван, като един ден двама от моите съученици му взеха телефона, който беше много, много по-стар от техните. Мишо нищо не каза и си тръгна разплакан, вероятно защото го беше страх да не го набият. Целият клас беше свидетел на случката, но никой не реагира. Прибрах се вкъщи и не спирах да мисля за Мишо. Упреквах се и за това,че не се намесих. Питам си и аз ли съм като другите? Как бих се чувствала, ако това се случи на мен? Да, аз нямаше да се разплача и да си тръгна. Щях да си поискам телефона, обяснявайки им, че е по-добре да ми го върнат, без да занимаваме класната и родителите си. Да, аз съм различна, мислех си, от Мишо и все пак съм в този клас от пет години. Всички ме познават. Имам авторитет и приятели. Но... колкото повече седях и размишлявах, все повече се питах: не съм ли и аз като тези две деца? Не е ли еднакво осъдителна постъпката да вземеш телефон от физически по-слабо от теб дете, с тази в която сме безучастни наблюдатели?

Нека не бъдем наблюдатели и мълчаливи съучастници! Трябва да спрем насилието сред нас! Не го ли направим, то ще се разпростира все повече и повече.

Габриела Иванова, 6а клас,
ОУ „Отец Паисий“ - гр. Разград

ПРИЯТЕЛИ

Жертвите на домашно насилие изпитват страх да споделят. Изпитват вина затова, че са жертви

Интервю с Мила Златева, психолог в Консултативен център по проблемите на домашното насилие в Разград

Споделете, каква е Вашата мотивация да работите по темата за домашното насилие?

Започнах да работя в сферата на домашното насилие преди време съвсем случайно. Мотивацията ми за работа беше като на всеки млад специалист- исках да работя това, за което съм учила в университета и да трупам професионален опит. Исках да видя дали това, което считам за свое признание, не е само моя заблуда. Имах съмнения дали ще се справя и дали ще успея да устоя на психическото натоварване. Дали изобщо ще бъде полезна? Тези въпроси трябваше да потърсят своя отговор и се впуснах в работата с цялото желание и усилия, на които съм способна. След време когато вече имах професионален опит и виждах реалните резултати от своята работа, мотивацията ми се промени и завиши. Разбрах, че мога да бъда полезна на хората и да ги подкрепям по пътя на тяхното личностно развитие.

Много често работейки за преодоляване на насилие, всъщност се работи за цялостна личностна трансформация. Променят се съдби.

Това носи своята отговорност, но и се отплаща с плодотворен живот, който изпитва човек, когато е успял да помогне. Бих могла да кажа, че това до голяма степен осмисля живота ми – чувствам се полезна.

Кое е най-страшното, най-запомнящото се нещо, което сте виждали в очите на жертва на домашно насилие?

Вероятно най-страшното нещо, което може да видиш в очите на човек, е отчаянието, което предизвиква загубата на надежда за едно добро бъдеще. Много често жертвите не вярват, че някога ще се освободят от паяжината на своя насилник - той ги е оплел с няколко нишки. Вменил им е чувство за вина, че те сами предизвикват яростта му със свои действия или бездействие. Държи ги и чисто икономически в лапите си – той е обезпечен финансово, а жертвата няма свои лични доходи или те са твърде ниски, за да осигурят независимост. Насилниците често заплашват жертвите си по безскрупулен начин заявявайки, че ще отнемат техния живот или собствения си.

Създава се едно усещане за безпомощност. Сякаш няма изход от тази ситуация.

Според Вас, като професионалист, кой е най-подходящият метод да се помогне на дете-жертва на домашно насилие.

За да помогнеш на когото и да е, трябва да се поставиш на негово място. Да забравиш всички свои ценности и мисли и да се превърнеш в една бяла дъска, която клиентът запълва с историите от своя живот. Когато срещу теб стои дете, ситуацията е по-специфична. Това не е възрастният, с когото споделяте в известна степен един и същи речник и може да бъдете убедени чрез логични доводи. Срещу вас е дете, което съществува почти изцяло посредством своите емоции в този свят. Ако възрастният обмисля, детето по-скоро чувства. Налага ми се в работата да се връщам отново в този начин на възприемане на света- детския, за да мога да говоря на езика на детето и да му въздействам възможно най-силно и по най-близък до него самия начин. Знаете ли как разсъждават децата? „Мама ми се кара или ме наказва - значи аз съм направил нещо погрешно. Мама е авторитет за мен и щом тя счита, че аз съм направил нещо погрешно, значи наистина съм и това е във всяко съмнение“. Детето жертва на насилие счита, че то е направило нещо нередно. Чувства вина, а проблемът не е в него, а в това, че насилникът му не може да се себеизразява по алтернативен начин- няма умения или желания за това.

За мен, като психолог, е важно да сменя напрежението от детето и да му помогна да разбере, че то не е виновно за това, което му се случва. Да се почувства защитено, разбрано и подкрепено.

Да знае, че не е само, а има някого на когото може да се довери и да сподели всичко, което го тревожи; че има един възрастен на негова страна. В общия случай за да се стигне до насилие в семейството има и много други така да се каже „по-дребни“ проблеми, които също рефлектират върху децата. Всеки случай е различен.

Шамарът е метод на дресировка или за възпитание на децата?

Да, интересно сте формулирали този въпрос и той до голяма степен съдържа в себе си отговора. Шамарът води именно до това - до дресировка. Децата, които са възпитавани с шамари и строги наказания, обикновено са изпълнителни и послушни, но само пред родителите си, защото ги е страх от реакциите им. Зад гърба им те стават съвсем раз-

лични; често имат поведенчески проблеми в училище.

За мен шамарът е недопустим и то най-вече, защото чрез личния си пример родителят показва на детето какво може и какво не може!

Ако родителят си позволява да удря по някой друг шамар, той дава послание на детето „Шамарите са допустими! Използвай ги, когато някой те изкара извън кожата и си го заслужи!“ Същото важи за цигарите, алкохола, храната. Не може да изискваш от детето си да не яде „боклуци“ и да не пуши цигари, ако то вижда, че ти като негов авторитет правиш това. Нещо повече. Когато ти му казваш „Не е хубаво да се биеш!“, но в същото време му шляпваш някой друг шамар, то думите ти губят всякаква стойност! Хубаво ли е в крайна сметка или не е?

Получава се объркване и хаос в главата на детето. Прави се и пренос към други негативни действия. Наркотици, комар, насилие. Възпитанието на децата е сложна задача.

Преди време, когато още няха деца, гледах различни семейства и децата им и си казвах, че никога няма да допусна техните грешки. Е, аз допуснах други - без грешки не може. Децата не са бездушна сплав, която просто чака да бъде възпитавана от нас. Те са толкова активни в този процес, че ти може да си правиш планове, но те никога да не се случат така, както си си представял.

За да не се стига до шамари, трябва и самите родители да пороботят за своите лични проблеми - стрес, напрежение в работата, липса на любов в самото семейство. Ако един човек е щастлив, той няма как да е агресивен.

Шамарите не са дългосрочно решение на нито един проблем. Дават моментен краткосрочен ефект, но създават поражения, които трудно се повлияват после.

Защо много от жертвите на домашно насилие не ходят на психолог?

Много от тях не мислят за насилието в семейството като за проблем. В едно патриархално семейство мъжът има последната дума, а в много случаи това дори не е дума, а шамар. Представете си, че просто сте израснали в такова семейство, където всички са слушали бащата, защото той е бил глава на семейството. Всичките ви познати също са израснали така. Във вас покръпва идеята, че това е нормално...че то просто не може да бъде по друг начин! Това е една от причините жертвите да не търсят помощ- те просто не знаят, че имат проблем. Другата причина е страхът от насилника и от това какво може да им направи той, ако си потърсят правата. Третата причина е, че жертвите вярват, че насилниците могат да се променят от само себе си и че вината е изцяло в тях самите- че те провокират насилникът да бъде лош. Може би друга причина да не търсят помощ е и заради манталитета на самите хора. „Аз да не съм луд, че да ходя на психолог?“. Тази тенденция се променя в последно време и хората стават все по-отворени към идеята да се срещат с психолог и да работят за своето лично самоусъвършенстване.

В Консултативния център по проблемите на домашното насилие в Разград срещаме все повече хора - и жертви, и насилници, които са отворени към идеята да съдействат и да работят активно по своята личностна промяна.

Разкажете ни за работата си в Консултативния център.

Консултативният център по проблемите на домашното насилие в Разград е социална услуга, част от сдружение „Център на НПО в Разград.“ Консултативният център предлага възстановителна програма за жертви на домашно насилие и програма за насилници. В двата случая целим преодоляване на травматичните събития по възможно най-добър начин; равностойност и осъзнаване на случилото се; подобряване на стратегиите за справяне в конфликтни ситуации; повишаване на самооценката.

Знаете ли, че насилниците всъщност са били жертви в предишен етап от живота си и работата с жертви и насилници много си прилича в своята същност.

За да обхванем и хората, които имат нужда от помощ, но живеят в отдалечени места и общини, провеждаме мобилни приемни. Отиваме на място и предоставяме помощ, консултации и подкрепа от социален работник, юрист, психолог. Провеждаме и тематични изнесени обучения, на които служители от институциите - съд, полиция, прокуратура споделят своя професионален опит във връзка с противодействие на насилието. В нашата работа работим в сътрудничество с полицейските служби, съда, прокуратурата, социалните работници, училища. Считаю, че екипът на Консултативния център работи професионално и от сърце, защото за всеки от нас това е призвание.

Онур Шеит, 7 клас,
СУ „Св.Св Кирил и Методий“, с. Самуил

ПРАВОСЪДИЕ

Най-страшното нещо, което съм виждала беше дете, което не осъзнаваше, че е жертва на домашно насилие. То смяташе, че вината е в него!

Интервю със съдия Нели Генчева, съдия в Районен съд Разград

Как Вашата работа помага за превенция на домашното насилие?

Районният съд е мястото, където се разглеждат делата за защита от домашно насилие. Когато някой пострада от домашно насилие идва в съда, подава молба, след това ние разглеждаме делото и като приключим, ако установим, че действително е извършено домашно насилие, налагаме съответните мерки по закона. По този начин човекът, на когото е наложена мярката си дава сметка, че, ако отново извърши проява на домашно насилие, ще му бъде наложена същата или дори по-тежка мярка, или евентуално такава за по-дълъг срок.

Според Вас, какви са причините за домашното насилие и може ли по някакъв начин да се предотврати?

Причините са много. Много често хората не могат да се разберат по друг начин и смятат, че всъщност насилието е начина, по който могат да демонстрират отношението към другия. Когато става дума за съпрузи, много често имаме ревност. Когато става дума за родители и деца, особено в ситуациите, в които големи, вече, деца бият родителите си, там много често става дума за пари или за употреба на алкохол. Вече все по-често се натъкваме и на случаи с употреба на наркотици, в резултат, на което се извършват прояви на домашно насилие.

Каква е личната Ви мотивация да работите по темата за домашното насилие?

Като съдия, аз трябва да разглеждам всички дела, които ми бъдат възложени. Част от делата са за домашното насилие, като опитвам, да сътруднича на Центъра на НПО Разград, защото по този начин предоставяме повече информация на всички, които работят по тази тема - социални работници, полицаи, вече ученици и учители.

Какво може да се подобри в работата на всички институции по проблема с домашното насилие?

Аз смятам, че много голямо значение има работата на учителите и на учениците, в различните варианти, които съществуват в училище, за да могат, всъщност децата да разберат, че това поведение не е нормално.

Действително има деца, които са израснали в семейства, в които се упражнява насилие и те не знаят, че това не е нормално. Те го приемат и свикват с такива отношения. Именно учителите, приятелите на децата или, съответно средствата за масова информация, могат да покажат на тези деца, че това не е приемливо да се случва в едно семейство.

Какво е Вашето мнение за децата, които упражняват насилие на своите по-възрастни родители, нали казахте, че вече по-често има такива случаи?

Да, имаме и такива случай на насилие на деца над родители, имаме и на внуци над баби и дядовци. За съжаление тези дела са много тежки и са свързани с голяма болка за родителя.

Ако съпруг или съпруга упражняват такова насилие един спрямо друг, те все пак имат някакъв вариант – жертвата може просто да си тръгне, да прекъсне връзката и т.н. Обаче, когато насилието е от дете към родител, родителят е в пълна безизходица. Каквато и мярка да наложим на децата им, това няма как да изтрие обидата и унижението.

Когато насилието е от дете към родител, родителят е в пълна безизходица. Каквато и мярка да наложим на децата им, това няма как да изтрие обидата и унижението.

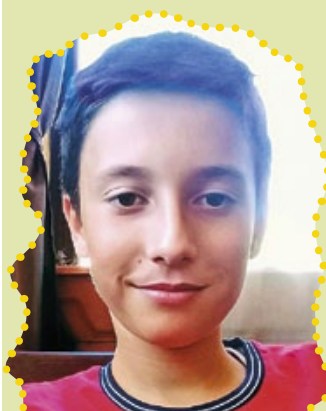
Кое е най-страшното или най-запомнящото нещо, което сте виждали в очите на жертва на домашно насилие?

Най-страшното нещо, което съм виждала беше в един случай за дете, което всъщност не осъзнаваше, че е жертва на домашно насилие. То смяташе, че вината е в него, че то не се държи добре, че не слуша достатъчно и заради това му се налагат такива наказания.

(интервюто продължава на стр. 10)

Салих-Джан Йонбаш, 9а клас,
СУ „Св. Св Кирил и Методий“, с. Самуил

АЗ ВЯРВАМ, ЧЕ НАСИЛНИКЪТ МОЖЕ ДА СЕ ПРОМЕНИ КЪМ ПО-ДОБРО!

интервю с полицейски инспектор Ани Ганева

динатор по въпросите за домашното насилие при ОД МВР гр. Разград.

Бихте ли споделили по-подробно в какво се състои Вашата работа?

Като регионален координатор по въпросите за домашно насилие, обобщавам и анализирам получената информация от Районни управления на МВР в град Разград, Кубрат, Исперих и Лозница по отношение на постъпилите заповеди по Закона за защита от домашно насилие за последващ контрол.

На второ място, водя статистическа информация всеки месец колко постъпили сигнала има, колко отработени преписки, сигнали, жалби, които са постъпили от жертви на домашното насилие; колко предупредителни протоколи са издадени на извършители на домашно насилие и брой на образувани досъдебни производства на наша територия. Водя статистическа информация по отношение и на оказаните съдействия на жертви на домашно насилие. Ежемесечно ние подаваме цялата информация до Националния координатор за домашното насилие в МВР. Отделните районни управления имат свои координатори, които обобщават и анализират постъпилата информация за домашното насилие.

Кой е бил най-тежкия случай, който сте наблюдавали при домашно насилие?

Аз лично нямам пряк контакт с извършителите и с жертвите на домашно насилие.

Как смятате, домашното насилие напоследък намалява или се увеличава?

Моите наблюдения от гледна точка на данните, с които разполагам, (от януари 2015 година до септември 2018 година) са следните: За 2015 година постъпилите заповеди по закона за защита от домашно насилие за последващ контрол са 64, през 2016 са 71 броя, през 2017 са 39 броя, и сега до първи септември 2018 година има постъпили 25 броя.

С оглед на предоставените данни може да се направи извод, че имаме спад по отношение на издадените заповеди по ЗЗДН за последващ контрол.

За 2015 година има 45 постъпили сигнала, за 2016 са 49 броя, 2017 има 87 броя, и до първи септември 2018 са постъпили 46 сигнали за домашно насилие. С оглед на тези данни тенденцията се запазва по отношение на отработените преписки. Тенденцията при регистрираните преписки е подобна: за 2015-2016 имаме 32 броя, 2017-та имаме 28 броя, и до първи септември 2018 година имаме 22 отработени преписки.

По отношение на образуваните досъдебни производства по член 296 от Наказателния кодекс, когато има нарушаване на издадената заповед по закона за защита от домашно насилие, за 2015 година има 8 образувани досъдебни производства, за 2016 година има 12, през 2017 има 20, спрямо 2018 има значителен спад по отношение на регистрираните досъдебни производства.

Каква е личната Ви мотивация да работите по темата за домашното насилие?

Личната ми мотивация е обвързана със служебните ми задължения. Просто на мене ми е вменено професионално да работя, но естествено заемам и гражданска позиция.

Считам, че всички институции би следвало да работят по отношение на превенция на домашното насилие.

Какво може да се подобри в работата на институциите по този проблем с домашното насилие?

Ние много добре работим с всички институции. Пълноценно си сътрудничим, осъществяваме координация, прилагаме местния механизъм за превенция на домашното насилие.

Всяка институция действа съобразно тяхната нормативна уредба и техните компетенции. Полицейските служители прилагат своите правомощия съобразно разпоредбите на ЗМВР, ЗЗДН, ППЗДН и методически указания, които са утвърдени от МВР.

Като родител бихте ли подкрепили твърдението, че шамарът е

метод на дресировка, а не на възпитание за децата?

Аз лично не възприемам този метод на “възпитание”. За мен, като родител, е по-добре да разговарям с детето си, въпреки, че то е много малко, на 4 годинки, но предпочитам да му обяснявам, да му говоря и да му обръщам внимание.

Вашето мнение за децата, които упражняват домашно насилие върху своите родители?

Не го одобрявам! Мисля, че има проблем в семейството, в самата семейна среда. Трябва да се провери каква е причината за тази агресия в човека. А щом има причина, има и следствие!

Каква е ролята на децата в случай на домашно насилие - да мълчат, да сигнализират или да следват “добрия пример”?

Със сигурност да сигнализират! Определено да подадат сигнал до ОД МВР. Може би в учебните заведения трябва да се обърнат към психолога.

Ако детето изпитва някакъв страх да споделя с други роднини в училище, може да се обърне към психолога, който ще сигнализира в полицията. Мълчанието определено не разрешава проблема в този случай!

Какви са причините хората да стават извършители на домашно насилие? Семейната среда, поведението им спрямо близки и приятели или външни фактори?

Всичко, което изброихте, е фактор за превръщането на един извършител на домашно насилие в такъв. Причините са социално-демографски, икономически и най-вече семейната среда.

Ако имате възможност да направите промени в законите при политиката за превенция на домашно насилие, в каква посока биха били те?

Може би трябва да се променят законите.

Имам предвид да има повече възстановителни програми за извършителите на домашно насилие и следователно за жертви на домашно насилие. Те ще допринесат за промяна в поведението на извършителите заедно с пострадалите при домашно насилие.

Самият замисъл да е такъв, че ако един извършител на домашно насилие участва в такава програма той да може да осъзнае какви действия извършва спрямо жертвата. Осъзнавайки, съответно вече ще се промени и цялостното му поведение и той ще се стреми да не допуска такива форми на изява.

Смятате ли, че може да се промени насилникът към по-добро?

Да! Аз вярвам, че насилникът може да се промени към по-добро.

Институциите в област Разград могат ли да бъдат модел за ефективна подкрепа на жертвите на домашно насилие и какво следва да се подобри в работата им?

Да, определено смятам, че в града има ефективни служби и държавни институции, които работят в посока превенция на домашното насилие. Най-вече това са неправителствените организации.

Имате ли някакъв вариант, с който да подкрепите жертвите на домашно насилие?

Нашата работа е да оказваме съдействие на жертвите на домашно насилие при постъпил сигнал или жалба. Имаме случаи, в които им е оказано съдействие да бъдат настанени в кризисен център, съответно осъществяваме координация с всички институции, които имат отношение -

Отдел закрила на детето, Регионална дирекция социално подпомагане. Принципно при постъпване на сигнал за извършено домашно насилие полицейските служители отиват на място, отделят извършителят от жертвата, снемат сведения от жертвата и от извършителя, като той може да бъде задържан за 24 часа. Съставя му се предупредителен протокол, на основание чл. 65 от ЗМВР по чл. 5 от ЗЗДН, да се въздържа от проява на домашно насилие.

Вие била ли сте жертва на насилие или пък някога да сте била насилник?

Категорично не! В живота си никога не съм била нито жертва, нито пък насилник и не толерирам насилието - нито психическото, физическото или друг вид насилие.

Благодаря Ви за отделеното време!

И аз Ви благодаря. В заключение искам да кажа само „Не“ на насилието!

Ивайло Иванов, 12а клас, НПТГ „Шандор Петюфи“ – гр. Разград

СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА

ИНТЕРВЮ
с Радостина Неделчева,
директор на дирекция
„Социално подпомагане“
гр. Разград

Здравейте, Радостина Неделчева!

Здравейте!

Вие сте директор в ДСП Разград, може ли да ни разкажете за работата на социалния работник?

Социалните работници от отдел „Хора с увреждания и социални услуги“ и отдел „Закрила на детето“ към ДСП Разград, винаги се отзовават на подаваните сигнали за лица и деца в риск или жертви на насилие. При постъпване на сигнал за насилие, се провежда незабавна проверка и кризисна интервенция. За всеки случай на установено насилие над дете се уведомява Районна прокуратура. Координацията между родителите на децата, жертвите на домашно насилие, органите на МВР, служителите от образователната система, НПО винаги е била добра.

Работим с висок професионализъм и в синхрон. Изработеният механизъм на местно ниво за прилагане на закона за защита от домашно насилие показва своята ефективност.

Благодарение на доброто сътрудничество между институциите и компетентността на участниците се разрешиха голяма част от регистрираните случаи на домашно насилие на територията на общините Разград, Лозница и Цар Калоян. Професионалният и екипен подход допринесе за повишаване на правната култура на гражданите и защита на законните им права и свободи.

Как ще разпознаем една жертва? Какви са външните белези?

Според мен, психолозите биха дали най-правилен отговор на този въпрос! Личното ми мнение е, че жертвите са по-свити, по-страхливи, по-трудно изказват своето мнение, трудно споделят. Социалните работници и психолози, може би имат друг поглед на нещата, посещавайки домовете и срещайки се с хората, преживявали домашно насилие.

Шамарът домашно насилие ли е или метод на възпитание?

Шамарът е домашно насилие!

Както и да го погледнем, според мен това не е метод за възпитание! Има най-различни методи за възпитание, но със сигурност шамарът не влиза в тази категория! Според мен, това е грешен модел, грешен подход спрямо детето! Трябва да се действа разумно, чрез разговори да се достигне до детето, а не до лицето!

Чували ли сте за ЗЗДН? Добър и действащ закон ли е и какво може да се подобри в него?

Не само съм чувала, но и работим по него от 2006 година!

В община Разград е изграден координационен механизъм за взаимодействие при случаите на домашно насилие, също така има Областен съвет за превенция на домашното насилие.

Както всеки един закон, така и този закон си има плюсове и минуси. Работим по закона и го прилагаме!

Кое поражда агресията на децата към родителите им? Защо едно дете е способно да удари своята майка или баща?

За да се стигне до там, че едно дете да удари своят родител, то явно е видял такова поведение някъде. Нали знаете, каквото види детето от родителите си, то копира техните действия!

Била ли сте свидетел на насилие? Как постъпихте?

Не се сещам в момента за такива случаи!

По какво си приличат насилникът и жертвата?

Със сигурност има прилика!

Насилникът и жертвата са двете страни на един конфликт.

Според мен виновно поведение имат и двете страни.

Каква е вината на жертвата?

Всичко зависи от ситуацията! Понякога може жертвата да е предизвикала насилникът! Според мен жертвата пак има вина, когато замълчи и не сподели какво е станало! Защото така има вероятност това да се повтори и да се образува един цикъл, в който насилникът бие жертвата, а жертвата мълчи и не казва на никой.

Насилникът вижда, че жертвата е безсилна и никой не ѝ е подал ръка и пак посяга, с мисълта, че никой и нищо няма да го спре!

Интервюто върви към своя край! Може ли да споделите информация за част от получените сигнали?

През 2017 година има 14 подадени сигнала. Като статистически данни към края на октомври 2018 г. в отдел „Закрила на детето“ към ДСП Разград са заведени 10 сигнала за деца жертви на насилие или свидетели на насилие. По същите са извършени проверки и отворени случаи, по които се работи и до момента. Към отдел „Хора с увреждания и социални услуги“ има създаден регистър за лицата, жертви на насилие. От момента на неговото създаване (2015 г.) до сега има регистрирани 18 сигнала, като за 2018 г. няма постъпил сигнал.

Цветомир Василев, 11а клас. НПТГ „Шандор Петюфи“, гр. Разград

ИЗПОВЕДТА НА ЕДИН СОЦИАЛЕН РАБОТНИК –
ХРАБЪР ВОИН НА СВОЯ ПОСТ В ЕДНО МАЛКО НАСЕЛЕНО МЯСТО

Аз съм социален работник в отдел „Социална закрила“ и работя със семейства, с възрастни лица, с инвалиди, с възрастни живеещи сами, а не с деца в риск. Най-голямата трудност в работата на социалния работник в малкото населено място произтича от това, че всеки го познава. Ти си един от тях и нямат респект от теб. Държат се своишки и понякога прекалено фамилиарничат с теб. Мисля че, в по-големите населени места, където никой никого не познава, не се срещат тези трудности. Когато приемаме документи ние винаги трябва да сме любезни с хората, да сме търпеливи, да им обясняваме подробно. Само, че те бързат, припращи са, искат всичко да стане много бързо, почти изведнъж. Трудно попълват бланките, дори и по-образованите. Не се ориентират по изложените образци. Ако може някой да им го напише, още по-добре. Сърдят се, когато се наложи да ги върнеш, защото документите им не са изрядни. Но това е помощ и ти трябва да помолиш за нея и да спазваш правилата. Много се огорчават, когато понякога, много малко не им достига за да отговарят на условията за отпускане на помощ. Имала съм случаи, когато две стотинки не достигнаха на една самотно живееща възрастна жена да получи целева помощ за отопление, но такива са условията на Закона. Разбира се, обвиниха нас. На село всички са роднини. Всички искат да ги уредиш някак си. Това се понася трудно. По подобен начин се чувствам, когато по Закона съм длъжна да давам помощ на хора, които очевидно нямат нужда от нея, но формално отговарят на условията. И я получават! Не аз определям кой заслужава и кой – не! Работата на социалния работник не е лесна. Не е само „на гише“. Работиш на терен, анкетираш. Срещаш с възрастните и болни хора също е натоварваща. Те те натоварват психически с техните проблеми. Може би си мислите, че човек започва да свиква с тази мисъл към болните и страдащите деца. Обаче никога не можеш да останеш равнодушен! Тук рутина няма. Всеки път преживяваш болката им. Живееш с техните проблеми. Колко пъти наистина искаш да помогнеш на лицето, което е изпаднало в затруднение, обаче Закона не го позволява и ти не можеш да нарушиш правилата. Да си социален работник е призвание. Трябва да носиш доброта и състрадание в сърцето си. Заплатите ни не са големи. Възнаграждението в социалната сфера са едни от най-ниските в България. Предизвикателство е да се работи за толкова ниско възнаграждение, с толкова голяма всеотдайност. Социалният работник го прави!

Атче Чакър, V клас,
ОУ „Св. Паисий Хилендарски“, село Езерче

ДА НАМЕРИШ СВОЯ ПЪТ Е НАЙ-ГОЛЯМОТО ШАСТИЕ!

интервю с Нели Бояджиева (продължение от 2 стр.)

Другите причини са индивидуални, характерни, „характеропатия“ се казва в психологията, просто хора, които са развили тези модели на самоутвърждаване. Може би в детството си са били жертва или са били свидетели на подобна проява.

Третата причина са алкохола, наркотиците, битовизми като безпаричие, болести..., които те карат да се чувстваш безсилен или заплашен и могат да доведат до такова състояние.

Била ли сте свидетел на насилие до сега и ако сте била, как сте постъпили, дали първо сте се замислили дали да ги разтървете или сте са обадили на определена институция?

За щастие, не съм била пряк свидетел на насилие. Но в никакъв случай няма да ги оставя да се бият! Може би няма да се намеся директно. Ще се опитам, чрез думи или с помощта на някой друг. Едва ли бих се втурнала да защита жертвата, да застана между насилника. Доказано е, че не е добър подход! По-скоро бих посъветвала жертвата какво да направи в тази ситуация, защото насилникът едва ли ще ме чуе или не ще е в състояние да чуе.

Какво бихте посъветвали жертвите на домашно насилие? Можете ли да им дадете съвети?

Мога определено, всъщност е част от моята работа, нали съм специалист по консултиране и съветване.

Първо: жертвата трябва да осъзнае своята роля в тази ситуация. Второ: да си изясни какво иска

- иска ли възмездие или наказание за извършителя, или иска той да бъде мил, внимателен, да се промени. След като се определи какво е отношението на жертвата към случилото се, аз съответно ще помогна на жертвата тя сама да определи своето решение и изход от тази ситуация. Не аз да й посочвам изход или решение, а с помощта на беседата, на разговора тя да осъзнае своите ресурси и своите желания. Първо, своите очаквания и след това своите грешки, защото няма начин и жертвата да не е допускала грешки.

Представете си, че не сте професор, че не се занимавате с тези обучения, какво щяхте да правите?

Не мога да си представя да бъда нещо друго. Не, че съм ис-

кала цял живот да бъда точно професор, но дори и професурата ми дойде като част от академичното ми развитие на преподавател. Целта ми е била да бъда педагог или психолог. Аз мисля, че го нося в себе си. Може би щях да бъда артист, ако не бях професор, защото изкуството е елемент от терапевтичната и възпитателната работа. Изкуството винаги ми е било първата и последна любов. Занимавала съм се с много и още в детството с различни видове изкуства. В семейството си имам художници. Съпругът ми беше художник. Не е лесно да живееш с човек, който е творец. В смисъл, че творецът си има своите особености, но никога не съм съжалявала за това. Да. Вероятно щях да бъда артист. Артист в най-общият смисъл на думата.

Какво Ви е дала и какво Ви е взела Вашата професия до този момент и обратното какво сте дали за Вашата професия?

Мм, хубави въпроси. Мисля, че повече ми е дала отколкото взела, защото моята професия е най-хубавата професия на света. В смисъл, че работя с хора. Това е най-интересното нещо! Това е неизбродимо море от личности, които си имат своите тайни, своите съкровища. Тоест аз непрекъснато продължавам да се обогатявам с всяка среща. Срещата с вас сега ме обогатява и зарежда. Научавам много неща. Тези въпроси, които ми ги задавате, никой не ми ги е задавал до сега или поне не съм се замисляла за тях...

А какво ми е взела?!

Снежанка Николова

Не знам какво ми е взела. Може би не съм отделяла достатъчно време за децата си. Може би професията ми е била на първо място, което като че ли не е много добре за мене... Не! Стремляла съм се едновременно да съчетавам нещата. Имам една метафора, моя си метафора, за дините. „Можеш ли да носиш две дини под една мишница? - Ами можеш не само две, че и три! Обаче носиш двете, оставяш

едната за малко. Пренасяш другите, връщаш се за тази. Е, някой път може да изтървеш динята и това се случва. Но най-важното е, че аз за себе си, от всяка грешка, от всяка изтървана диня си изваждам поука и заключение: защо съм я изтървала или трябвало ли е да я изтървам. И ако трябва да си кажа: може би тази диня не ми е била нужна.

А аз какво съм дала? ...

Ами мисля, че съм дала много неща. Колко съм скромна! Аз отдавам на професията си може би 80% от своя потенциал и мисля, че не съм го дала все още всичият, няма да ми стигне живота да го отдам. Доставя ми невероятно усещане, че на хората, с които работя, примерно с вас, със студентите, с всички, с които съм се срещала, че аз трябва да им се отдам изцяло. Когато съм с един човек, или със студенти срещу мен, аз съм тяхна! С всичко, което мога и знам. И те стават мои в някакъв смисъл, влизам в един информационен канал. Ако това не се случи, просто няма как да има резултат от работата. Влагам всичко от себе си като личност, не само като познание. Мисля, че това съм дала.

Последни думи, какво ще пожелаете на нашите читатели?

На читателите пожелавам да намерят своето призвание, да търсят това, което е най-възбуждащо за тях. Да търсят това, което ги възбужда и да полагат усилия да усвоят необходимото за да се занимават с това, което ги интересува, защото това е най-голямото щастие. Да намериш своя път.

Цветомир Василев, 11а клас. НПТГ "Шандор Петъофи", гр. Разград

Най-страшното нещо, което съм виждала беше дете, което не осъзнаваше, че е жертва на домашно насилие. То смяташе, че вината е в него!

интервю с Нели Генчева (продължение от 8 стр.)

Предложете като професионалист, най-подходящият метод да се помогне на дете – жертва на домашно насилие?

Ако за детето е установено, че е жертва на домашно насилие, това, което може да бъде направено е да му бъде оказана психологическа помощ. Истината е, че е различно при всички. Някои деца трябва да се изведат от семейството. Може би има случаи, в които може да се помогне в рамките на семейството, но си мисля, че е по-добре да се изведе детето за известен период от време, определен от специалистите, за да може то да се дистанцира, да се разграничи от ситуацията в своето семейство и да види, че има и друг начин на живот, различен от този, други взаимоотношения между хората и между членовете на едно семейство.

Кога според Вас тате не биее мама, а я "милва"? Как децата разчитат агресията у дома?

Въпросът с агресията у дома и начина, по който децата я разчитат наистина е много сериозен и аз не мисля, че може да бъде даден еднозначен отговор. Кога я милва и кога я бие? Обясним е стремежът на родителите прекалено дълго да крият извършеното домашно насилие и всеки път да представят ситуацията, като милувка. Лошото обаче, в една такава ситуация е, че детето израства с тази представа за нормалните според него, отношения в семейството.

Лошото в една такава ситуация е, че детето израства с тази представа за „нормалните“, според него, отношения в семейството.

Заради това трябва родителите много да внимават като се опитват да представят нещата по начин, по който да не наранят детето, дори и като скрийт истината. В някои случаи по-доброто решение може да бъде родителите да се разделят за известно време.

Деница Кръстева, 7а клас, СУ „Христо Ботев“, гр. Разград

Консултативен център по проблемите на домашното насилие в Разград е иновативна социална услуга в общността, управлявана от Сдружение „Център на НПО в Разград“. В Центъра се прилагат Възстановителна програма за жертви и Специализирана програма за извършители на домашно насилие (от 2004 г.), като важна част от процеса на превенция <www.ngo-rz.org>. Центърът на НПО в Разград разработва и прилага пилотни програми в подкрепа на съдебната реформа, като са осъществени осем проекта за гражданско наблюдение на съда. Центърът на НПО в Разград създаде Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България (2007 г.), в която участват над 65 неправителствени организации <www.watch.ngo-rz.org>. Администрира Център за работа с доброволци, част от мрежата на Национален алианс за работа с доброволци. Сдружение „Център на НПО в Разград“ е член на Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за реформа в съдебната система към Министерски съвет на Република България (2016-).

ЗАКОННОСТ

ВСИЧКИ ИНСТИТУЦИИ РАБОТАТ В ЕДИН ОБЩ МЕХАНИЗЪМ

Интервю с Любомир Георгиев,
Районен прокурор на Разград

Как решихте да станете прокурор?

Още като ученик се бях насочил към правото. Исках да уча право. Успях! Приеха ме в Софийския университет. След като завърших висше образование започнах работа като прокурор. Интересът ми към прокурорската работа се пробуди в трети курс от следването, когато изучавах наказателно право. Най-много ми допадна държавното обвинение и тогава взех решение да стана прокурор.

От колко време работите тази работа?

От началото на месец юли 2001 г., или 17 години и 3-4 месеца.

Какво Ви мотивира да работите по темата за домашното насилие?

Законът ме задължава да работя, защото това е част от работата ми. Не на последно място е и желанието ми да помагам на пострадали от домашно насилие.

Кой случай по закона за защита от домашното насилие е оставил траен спомен за вас?

Три случая с един и същ извършител, който беше осъществил домашно насилие върху баба си и майка си. Момче на 18-19 години. В продължение на три месеца беше осъден три пъти

за три отделни случая на домашно насилие. Последната му присъда беше ефективна и той влезе в затвора.

Младежът осъзнаваше грешката си и обещаваше, че повече няма да прави така, когато го осъдиха първия и втория път, но беше зависим от наркотиците и не можеше да се контролира.

Кое е най-запомнящото се нещо, което сте виждали в очите на жертва претърпяла домашно насилие?

Освен страхът и болката, виждам и благодарността, когато окажем помощ и нещата приключат благоприятно за тях; когато малтретираните от родителите си деца бъдат настанени в приемни семейства, които да им помагат, съм се чувствал силно удовлетворен от работата си! Доволен, че сме успели да помогнем на конкретно дете, не само аз като прокурор, а въобще всички институции, които са го подкрепили и сме успели да му помогнем да намери по-добра среда и по-добър начин на живот!

Предложете, като професионалист, най-подходящият метод да се помогне на дете – жертва на домашно насилие?

Задавате ми много труден въпрос. Няма как да се предложи най-подходящ метод във всички ситуации. Има законови процедури, които уреждат как трябва да се постъпи, когато едно дете е жертва на домашно насилие. Един от начините - извеждане от средата или семейството, където се извършва насилие спрямо детето и настаняване в семейство на близки роднини или в приемно семейство, където да може да води нормален начин на живот. Не бива да се пропуска и незабавната защита, която полицейските служби оказват.

Всички институции работят по тези въпроси в един общ механизъм, всяка в своята област на компетентност. Мисля, че това сътрудничество дава добри резултати.

Кога според Вас, тате не биее мама, а я милва?

Когато не я бие. Не би трябвало единият родител да осъществява физическо насилие по отношение на другия, а още по-малко в присъствието на децата. Винаги има проблеми в семействата. Няма как винаги всичко да е наред, но проблемите трябва да се преодоляват не с насилие, а с диалог. Аз се стремя при мен да е така и мисля го постигам в семейството ни!

Яница Андреева и Неслихан Мустафа,
7 клас, ОУ „Христо Ботев“, с. Брестовене

Сдружение „Младежки форум 2001 - Разград“ е партньор в проект „Татко не биее мама, той така я обича?“, Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с рег. №93-00-157/15.05.2018 г., сключен с Министерство на правосъдието

Център на НПО в Разград
Център за съзидателно правосъдие

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Сдружение „ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД“ е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. „Освобождение“ 34, пк237, Разград 7200, България, Тел.: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

Вестник
БЕЗ
ИМЕ

Отговорен редактор: Георги Милков
Екип репортери: Снежанка Николова
Графични решения: Салих-Джан Йонбаш
Дизайн/предпечат: Васил Пеев
Печатница: „Джамбо Принт“ ООД

Вестникът се разпространява
безплатно